

HURRIYAT

Mustaqil gazeta

2018-yil 11-aprel, chorshanba

№ 16 (1078)

1996-yil dekabrda chiqarib boshlagan

Elektron manzil: info@uzhurriyat.uz

www.hurriyat.uz

АЁЛ МАНГЛАЙДАГИ ДОФ

ёхуд ташлаб кетилган гўдаклар исёни

Бу воқеалар ўйлаб топилган юрак доғи эмас! Бундай имонсиз одамлар ҳақида эшитиб ёқангни ушлайсан, киши. Олтмишга кирган “момо”нинг қилган ишини қаранг! Улар бу қилмишлари билан у дунёда ўзларига жаҳаннамдан жой тайёрлаганини англамакданди!

УЙИМИЗГА “HURRIYAT” КЕЛДИ

– Бувижон, қаранг, уйимизга газета олиб келишди, – суюнчилади набирам югурганча ёнимга келиб. – “Hurriyat” газетаси экан, сиз обуна бўлганмидингиз?
– Йўқ, – дедим ажабланиб. – Балки янглишиб ташлаб кетишгандир. Ким олиб келди ўзи, қани кўрай-чи.

БИР ЛАҲЗАЛИК КИНОЛАВҲАНИНГ БОТМОНЧА САЛБИЙ ТАЪСИРИ

Назаримизда, биз – мусулмонлар тўшакка михланиб қолмаган бўлсак, дори-дармондан бошқасини ётган ҳолда истеъмол қилмаймиз. Ахир, бу гигиенага ҳам тўғри келмайдиган иш-ку! Биз, одатда, жойни йиғиштириб, юз-кўлни ювиб, ундан кейин дастурхонга ўтираемиз.

ЧОРШАНБАДАН ЧОРШАНБАГАЧА

- 4 апрель кунини Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида аҳоли ва тадбиркорлик субъектларига давлат хизматлари кўрсатиш борасидаги ишлар таҳлили ва галдаги муҳим вазифаларга бағишланган йиғилиш ўтказилди.
- 5 апрель кунини Ўзбекистон Республикасининг “Суд-тергов фаолиятида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатларини кучайтириш бўйича чора-тадбирлар қабул қилинганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Қонуни матбуотда эълон қилинди.
- 6 апрель кунини Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазирлиги тизимини тубдан такомиллаштириш ҳамда ташқи сиёсий ва ташқи иқтисодий фаолиятнинг устувор йўналишларини амалга оширишда унинг масъулиятини кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Фармони матбуотда эълон қилинди.
- 6 апрель кунини Ўзбекистон Республикасининг “Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати тўғрисида”ги Қонуни матбуотда чоп этилди.
- 6 апрель кунини Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Республика олий таълим ва илмий-тадқиқот муассасалари ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори матбуотда эълон қилинди.
- 6 апрель кунини Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг “Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори матбуотда эълон қилинди.
- 9 апрель кунини Соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 682 йиллиги муносабати билан мамлакатимизда давра суҳбатлари, учрашувлар ҳамда Амир Темур хибобонада тантанали маросим бўлиб ўтди.
- 10 апрель кунини Ўзбекистон Республикасининг “Давлат харидлари тўғрисида”ги Қонуни матбуотда эълон қилинди.

Фуқаролик паспорти топширилди

Лутфихон Маллабоева 25 йил муқаддам Қирғизистон Республикаси ўш вилоятдан Ўзбекистонга келган. Шу заминда олий маълумотли бўлиб, шифокор сифатида узоқ йиллар хизмат қилди. Оила кўрди, фарзанду набиралар кўрди. Бироқ Ўзбекистон фуқароси паспортига эга эмаслиги унинг армони эди. Бугун Лутфихон опанинг орзулари ушалди, унга Ўзбекистон Республикаси фуқаролик паспорти берилди.

Шу кунини Лутфихон опа сингари яна 8 нафар юртдошимиз фуқаролик паспортига эга бўлди. Тошкент шаҳар ҳокими Р.Усмонов мамлакатимизда фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликлари, шахсий манфаатлари қонуни билан кафолат

лаб қўйилгани, ҳар бир фуқарога бериладиган паспорт Ўзбекистон Республикаси мулки бўлиб, унинг эгаси давлат муҳофазасида эканини таъкидлади. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2018 йил 6 мартдаги «Ўзбекистон Республикаси фуқаролигига қабул қилиш тўғрисида»ги фармони асосан пойтахтимизда истиқомат қилиб, юртимиз тараққиётига ҳисса қўшиб келаётган бир гуруҳ юртдошларимиз фуқаролик паспортига эга бўлди.

ТАДБИР Харбий қисмда Амир Темур бюсти ўрнатилди

Андижон ҳарбий гарнизонидаги ҳарбий қисмлардан бирида буюк Амир Темур таваллудининг 682 йиллиги ҳамда Соҳибқирон бюстининг очилишига бағишланган тантанали тадбир бўлиб ўтди.

Ҳарбий хизматчилар, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, ёшлар иштирок этган тадбирда Қуролли Кучларимиз жанговар салоҳиятини ошириш борасида кенг қўлмали ишлар олиб борилаётгани, ҳарбийларнинг хизматни юксак савияда адо этиши учун зарур шароитлар яратилаётгани таъкидланди. Андижон ҳарбий гарнизонида ҳам кенг қамровли қурилиш-бунёдкорлик ва обodonлаштириш ишлари амалга оширилиб, гарнизон бутунлай янгилаб қиёфа касб этди.

Амир Темур бюсти буюк давлат асосчиси Соҳибқирон бобомизнинг муборақ номи, бой мероси ва хотирасини улуғлаш, унинг улуг саркарда сифатидаги ҳарбий салоҳиятини намоён этиш билан бирга, ҳарбий хизматчилар, айниқса, ёшлар қалбига ватанпарварлик, буюк аждодларимизга ҳурмат, ғурур ва ифтихор туйғуларини юксалтиришга хизмат қилади.

Тадбир катнашчилари буюк Соҳибқирон бюсти пойига гулчамбарлар қўйди. Ҳарбий парад барчада катта таассурот қолдирди.

Тадбирда Андижон вилояти ҳокими Ш.Абдурахмонов сўзга чиқди.

Ф.УБАЙДУЛЛАЕВ,
ЎЗА мухбири

МУНОСАБАТ

ДУНЁНИНГ ЭНГ ЁРУҒ ИШИ

Олдиндан айтиш керакки, бу шунчаки гаплар эмас, тинчлик, юксалиш, тараққиёт ва кўнглимиз ободлигининг сабаблари нимада эканлигини шу улуг кунларда янада чуқурроқ ҳис этмоқдамиз. Худо бизни, жонажон Ўзбекистонни сийлагани рост бўлсин.

“Халқ учун яшайлик, халқ учун меҳнат қилайлик, шу жаннатмисол юрт янада юксалсин” деган гаплар қай биримизга ёқмайди, дейсиз. Халқимизнинг турмуш даражаси янада ошиб, шону шавкатимиз янада кўтарилса, бундан аъло ният борми?!

Яна мен тожикистонлик раис акамизнинг: “Сизлардаги тинчликка кўз тегмасин, кейинги бир йил ичида Ўзбекистон халқи хаёти янада яхшиланди” деган сўзлари тўғрисида ҳам алоҳида тўхталмоқчиман.

“Тинч юртининг боғлари гуллар”. Ҳақ сўз. “Тинчлик боғи”ни яратиб, Республика “Тапаб-бус” танловининг ғолиби бўлиб, “Президент совғаси” – “Spark” енгил машинасини олган сарносиёлик саксон яшар Носирхон ота ҳақида ҳам бир сўз айтмоқчиман. Демак, бу гапларни кейинга қолдириб, бир бошдан сўз юритсак!

Газета ўқишдан узоқни кўра олмайдиган!

Ўқинг, баҳра олинг ва уни дўстларингизга ҳам ҳадя этинг.

“Hurriyat” да чоп этилган материаллар билан www.hurriyat.uz сайти орқали ҳам танишингиз мумкин.

“HURRIYAT” ГАЗЕТАСИ СИЗНИНГ ДОИМИЙ ҲАМРОҲИНГИЗ БЎЛИШИГА ИШОНАМИЗ!

ТАРИХИЙ ҚАРОР МУБОРАК

Муҳтарам Президентимизнинг «Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорини ўқир эканман, барча ижод аҳли каби кўнглим тоғдек кўтарилди. Қарорнинг ҳар бир банди биз, ижод аҳлининг ич-ичидан кечаётган аммо, кимсага айтишга тортинаётган муаммоларнинг ечими баён этилган. Жумладан қарорда:

Уюшма аъзоларининг ижтимоий-маънавий фаоллиги ва масъулиятини ошириш, уларни халқимизнинг қадимий тарихий ва бой маданиятини, эл-юртимизнинг фидокорона меҳнати билан эришилаётган туб ўзгаришларини тегна акс эттиришга қаратилган юксак бадиий асарлар яратишга рағбатлантириш;

Уюшма аъзоларининг моддий ва маънавий манфаатларини, муаллифлик ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, улар учун ҳар томонлама шароит яратиш, машаққатли ижодий меҳнатини адолатли баҳолаш.

Албатта, бу вазифаларни ҳис этиб турган ҳар бир қаламкаш ижодий режасини ўзига талабчанлик руҳида яна қайта кўриб чиқади ва бу тўғри, албатта. Шу кунларда бир-бирини кўрган ижодкор-

лар «Энди бошқача ишлаш керак», «Ушбу тарихий қарор кўнглимизга хотиржамлик берди. Хотиржам кишининга кечроқ кундуз ҳеч нимани ўйламай юрак томирларини халқнинг жон томирларига улаб ижод қилади», «Хотиржам ёзувчига замон ва маконларни ўзига бўйсундириб, тарих қаъридан асл ҳақиқатларни олиб чиқиб, тарихий асарлар ёза олади» — дейишмоқда. Яна бир муҳим жиҳатни қарор ўз ичига олган, яъни:

Китоб савдоси тизимини такомиллаштириш, жумладан, уюшма аъзоларининг янги нашр этилган асарлари мамлакатимизнинг барча ҳудудларидаги ўқувчиларга ўз вақтида етиб боришини, бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари ишлаб топилган маблағлари, шунингдек, қорхона ва ташкилотлар, хўжалик

бирлашмаларининг ўз маблағлари ҳисобидан ушбу китобларнинг сотиб олишини ва улар билан ўз тасарруфидagi ахборот-ресурс марказлари, кутубхоналар, маданият саройлари, маънавий хоналарини таъминлаш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқсин.

То шу кунгача тиш-тирноқлаб йиққан маблағимизга чиқарган китобларимизни қасрга ва кимга сотиш биз учун муаммага айланган эди. Мисол учун, китоб тарқатиш бўйича ўз бошимдан кечган муаммолардан бири: 2017 йил ўз ҳисобимдан “Akadem-nashr”да “Аёлга гул берин” шеърини тўпламининг нашр эттирдим. Китоб 2017 йил “Энг улуг, энг азиз” кўрик-танловининг республика босқичида адабиёт йўналиши бўйича 1-ўринга лойиқ топилди. Асарини пойтахтимиздаги Алишер Навоий номидаги Миллий кутубхонада ва “Китоб олами” савдо мажмуасида адабиётшунослар, шоир ва ёзувчилар, меннинг шеърларим билан айтиладиган қўшиқларнинг ижроси бўлган таъкид санъаткорлар билан биргаликда тақдирот ўтказдик.

ДУНЁНИНГ ЭНГ ЁРУҒ ИШИ

» ОГОҲЛИК

Мамлакатимизда барча соҳалар қатори, ички ишлар органлари, хусусан, Давлат ёнги хавфсизлиги хизмати фаолиятида ҳам туб ислохотлар амалга оширилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 23 майдаги «Ёнги хавфсизлиги соҳасида кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ҳамда «Ички ишлар органлари ёнги хавфсизлиги бўлиналари фаолиятини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорлари қабул қилиниши республикада ёнги хавфсизлигини таъминлаш тизимини янги босқичга олиб чиқди.

Янги босқичга қадам

Давлат ёнги хавфсизлиги хизмати соҳасини янада ислох қилишга қаратилган Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари, ҳукуматнинг норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари ижросини таъминлаш юзасидан амалга оширилган ишларни кенг жамоатчиликка етказиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Ёнги хавфсизлиги институтида яқинда «Давлат ёнги хавфсизлиги хизматидаги ислохотлар — янги босқичга қадам» мавзусида конференция ўтказилди.

Унда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ҳамда Вазирлик Ёнги хавфсизлиги бош бошқармаси раҳбарияти, ҳудудий Ички ишлар бошқармалари Ёнги хавфсизлиги бошқармалари раҳбарлари, шунингдек, тегишли вазирлик, идоралар, ташкилотлар мутасаддилари иштирок этди.

Мазкур конференцияда республикада ёнги хавфсизлигини таъминлаш, ёнги содир бўлишига олиб келадиган сабаб ва шартноларни аниқлаш ва бартараф этиш, ёнги хавфсизлиги бошқармалари раҳбарларининг олиш соҳасида давлат органлари, тадбиркорлик субъектлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш борасида сўз юритилди.

Шунингдек, конференцияда ижтимоий соҳа ва иқтисодиёт тармоқлари, уй-жой фонди ҳамда аҳоли кўп йиғилган масканларда ёнги хавфсизлигини таъминлаш борасида тизимга илм-фан ютуқлари ва янги инновацион лойиҳаларни кенг жорий қилиш масалалари муҳокама этилди.

Ёнги хавфсизлиги соҳасида кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш ҳамда ёнги хавфсизлиги бўлиналари фаолиятини янада такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратилди.

Сўзимиз якунида бугунги кунда юртимизда фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш борасида салмоқли ислохотлар амалга оширилаётган бир вақтда фуқароларимиз ўзлари ва яқинларининг хавфсизлигини таъминлаш учун бефарқ бўлмастликлари, ёнги хавфсизлиги кенг жамоатчилик, маҳалла ва ҳар бир фуқаронинг масъулияти ва бурчи бўлмоғи лозимлигини таъкидлаб ўтишни истардим.

Фарҳоджон ХОЖАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
ИИВ Ёнги хавфсизлиги
институти ўқитувчиси,
катта лейтенант

Фуқаролик паспорти топширилди

А. Абдуллаев. Ў.А. олин суратлар

Бошланғич 1-бета

Тадбирда фуқаролик паспорти олиган юрдошларимиз мамлакатимизда инсон манфаатларини таъминлашга қаратилган алоҳида эътибор халқ фаровонлигини юксалтириш, фуқароларнинг орзу-истакларини рўйбога чиқаришга хизмат қилаётганини кайд этди.

Оилам, фарзандларим ёнимда, тинч дёғда яшаётман. Бир қарашда мендан бахтли аёл йўқ, — дейди Миробод туманидаги 1-оилавий поликлиника умумий амалиёт шифокори Лутфиҳон Маллабоева. — Шу заминда яшаб, уни жондан азиз билсам-да, фуқаролик паспортига эга

бўлмаганим мени қийнаб эди. Қариндошларим кўшн Қирғизистонда яшайди. Уларни йиллаб кўролмасдим. Хорижа чиқиб билан бовлиқ кўлаб муаммо ва қийинчиликлар бўлар эди. Хатто, ота-онамни сўнгги манзила кузатаётганда ҳам вақтида етиб бораолмаганим армон бўлиб қолди. Яратганга шукр, бутун фуқаролик паспортини қўлимга олдим, сайлаш, сайланиш ҳуқуқи эга бўлдим. Бу хужжат орзуларим рўёби бўлиши билан бирга, катта масъулият ҳам юклайди. Юртимизда амалга оширилаётган ислохотларда фаол иштирок этиб, мамлакатимиз таракқиётига хизмат қиламан.

Г.САТТОРОВА,
Ў.А. муҳбири

Бошланғич 1-бета

Президентимиз Ш.Мирзиёевнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош ассамблеясининг 72-сессиясидаги жаҳон жамоатчилигининг эътиборини тортган ўзига хос нуқтада, беш йилга мўлжалланган Ўзбекистонни ривожлантиришнинг стратегияси, қўшни мамлакатлар билан тинч-тотув янаша борасидаги ишлари ва бошқа саъй-ҳаракатларида, «Халқ қабулхоналари»нинг жиддий фаолият кўрсатаётгани, «халқ давлат органларига эмас, балки давлат органлари халқимизга хизмат қилиши керак» деган сўзларидан яққол нурланиб, умумбирлашиб, ягона илгор фикрлар ҳусласи ва амалиёт натижаларини намоен этмоқда.

Шундай халқчил бир замон келиб, жаҳониямизда буюқ ўзгаришлар бўлаётган экан, эзгуликка ташна қалбнинг қўлдаги қаламини ҳаракатга келтириб, ҳароратли туйғуларини ок қоғозларда наққошлаш табиий бир ҳолатдир.

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Мухаммад Алининг «Жондошу содик дўст йўлдоши бўлсин» мақоласи («Хурият», 2018 й. 22 март)ни ўқиб, ундаги бугунги янгиликларга нисбатан билдирилган фикрларни қалбимдаги туйғуларни уйғотди. Чиндан ҳам, дўстлик — энг катта бойлик. Агар тинчлик, биродарлик, яхши қўшничилик ҳақида улугларимиз томонидан айтилган фикрларни тўпласак, неча-неча катта жиддий китобларнинг юзага келиши ҳам аниқ.

Хазрат Алишер Навоий бобомиз нима деган эдилар?!
Олам ахли, билингизки, иш эмас душманлик,
Ёр ўлуме бир-бирингизгаки, эрур ёрли иш.

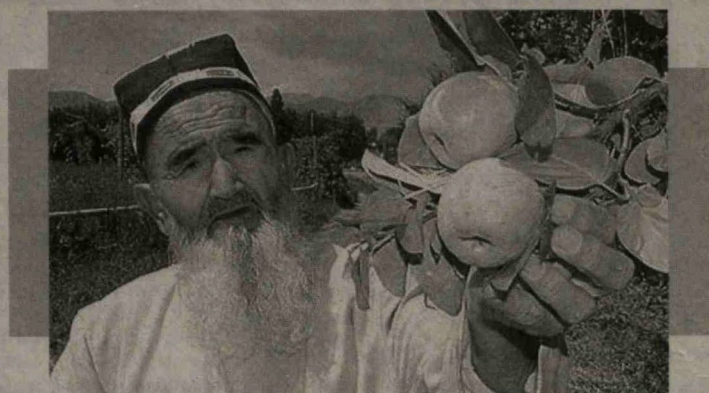
Халқимиз ҳамisha яхшичиликка, тинчлик ва осойишталикка талпинади, эзгулик йўлида собиткада меҳнат қилиши ўзининг бирдан-бир инсоний бурчи, деб билади ва шу боис ҳам, улуг аждодимизнинг яхшилик «энг ёрли иш» сўзини тилдан қўймайди.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг: «Марказий Осиёнинг қўқ марказида жойлашган Ўзбекистон ушбу минтақа барқарорлик, изчил таракқиёт ва яхши қўшничилик ҳудудига айланишидан бевосита манфаатдор», — деган сўзлари нафақат биз учун, балки ён ва жон қўшниларимиз учун суву ҳаводек зарурдир.

Орта, болалик йилларимга назар ташлар эканман, айнан икки мамлакат чегарасидаги ажиб ҳолатни: оппоқ тоғларда қўшниларнинг нури қозларидан мамнулик жилоларини, бирининг қўлида ҳозиргина соғилган сутни, бошқасининг қўлида тандирдан узилган қушдек қизилар, қайноқ хиди атрофини тутатган ширмой нонни; енгилгина ҳазил-хузулларни, ёқимли қикир-қикир кулгиларни; «Шугинани сизга илиндим», «Хозиргина келишим нон ёпди, болаларингиз иссиқликка еб олсин», деган дилини қитқилловчи сўзларни; пода қайтаётган оқшом пайтларидан яна шу қўшни аёлларнинг бир-бирларига овқат узатаётганлари кўз олдимдан бир-бир ўтади. Аслини олганда, бир-бирини йўқлаб туриш, топганини бир-бирига улаштириш, раво қўриш ўзбегу тожиқка хос ҳислат ва умуман олганда, ён қўшниларимиз ва ўзимиз учун умумодатга айланган анъаналардан бошқа нарса эмас, дегим келади.

Болалик йилларим Сурхондарё вилоятининг тоғли Сарисоёё туманида ўтди, кўп яхши воқеаларга гувоҳ бўлганман. Орада бир дарё, бир дара: нари томони — Тожикистон. Бу томони — Сарисоёё, Узун, Денов, Шўрчи: бир пайтлар шу туманда яшовчи аҳоли сайру саёхатни истаб қолса, ёки Душанбе шаҳридаги дўкон ва бозорларга, Хожо Обиғарм дам олиш масканига, ё Норақ ГЭС томонларга, ёки Регар, ҳозирги Турсунзода шаҳридаги дам олиш масканлари, ресторон, чойхоналарга боришиб, чакчақлашиб, меҳмон бўлишиб, шод-хуррам ҳолда ортларига қайтишарди. Яшириб нима қилдик, ўзбекистонликлар биродарларини қанчалик ҳурмат қилишса, тожикистонликлар ҳам шунга яраша уларни жуда эъзоз туттишарди. Хатто Тожикистон йўл назорат хизматчилари ҳам ўзбекистонликларни қўриб, салимий жиймайиб қўйишар, унча-унча йўл қоғозларини ҳолатларини ҳам «Меҳмон — атойи худо» дея узоқ йўлда эҳтиёт чораларини қўришни таъинлаб, кечириб юборган ҳоллари ҳам бўлган.

Бизни ҳам Душанбеда ўзбек ва тожиқ биродарларимиз аянчагина бўлиб, борди-келдимиз ҳам кўп эди. Деярли барча қариндошлар Душанбе олий ўқув юрларини битиришган; тоғамиз, шоир, бир неча тилларни мукамал билган Сулаймон Хайдаров Тожикистон радиоси ўзбек шуббаси суҳандо-

ни эди. Ўроқ тоғамизнинг дўстлари, биология фанлари доктори Абдурахмон ака Душанбе давлат университетининг таниқли ўқитувчиси, ўзбеклардан чиққан ва собиқ Иттифокда танилган йирик олимлардан бири эди. Уша пайтларда ана шундай яхши қўшничилик бўлгани боис ҳам юқорида тилга олинган туман ахли ўзаро дўстлик, биродарлик асосида хотиржам кун қўришар, байрам ва тўйларда доимо бирга эдилар.

Мустақиллигимизнинг дастлабки кунларидан бир воқеа сира эсимдан билдирилган фикрларни қалбимдаги туйғуларни уйғотди. Чиндан ҳам, дўстлик — энг катта бойлик. Агар тинчлик, биродарлик, яхши қўшничилик ҳақида улугларимиз томонидан айтилган фикрларни тўпласак, неча-неча катта жиддий китобларнинг юзага келиши ҳам аниқ.

Хазрат Алишер Навоий бобомиз нима деган эдилар?!
Олам ахли, билингизки, иш эмас душманлик,
Ёр ўлуме бир-бирингизгаки, эрур ёрли иш.

Мен ўшанда навбатдаги йиллик таътилга чиқиб, ота-онамнинг хизматига борган эдим. Бутун Хисор водийси ваҳима ичида қолгандек эди. Қўшни Тожикистон томондан ўқ овозлари, қаттиқ портлашлар баралла эшитилиб турар, бу томонда бизда, Ўзбекистон қишлоқ, шаҳарларида ҳар жойда постлар қўйиб ташланган эди. Бизнинг Барлоқ маҳаллаида ҳам тунги кўнгили посбонлар ташкил этилган бўлиб, улар кечаси билан кўча ва ўйларни қўриқлашар, «тинчлик, тинч ухланглар!» дея ўтиб кетишарди. Албатта, бу гаплар бошлар учун эди. Улар қўрқмасин, тинч ухласин, қўшни томонда бўлаётган биродарқушчилик уруши биз томонга ўтмайди, деган бир таскин эди улар учун. Ана энди, яна бир гапни очиб айтий, мени уч норасида болам, ўшанда каттаси 6 ёшда эди, бундай ваҳималарга уч кун дош беришиб, ҳолоқ. Эрталаб ўринларидан туриб: «Дада уйга, Тошкентга кетайлик, бу ер қўрқинчи экан», деган гапларини эшитиб, юрагим аллақандай ғалати бўлиб кетди. Нонлож онам ва болаларимни олиб, Тошкентга қайтдим. Азим пайтахт тинч, хотиржам, бу томонларда ваҳиманинг «а»си ҳам йўқ эди. Барча жойларга хотиржам кириб, ишнингизни битириб қишнингиз мумкин эди. Лекин ҳавотир билан «кўз тегмасин» деб қўйганим ҳам эсимда. Сўнг 1999 йилдаги портлашлар бир оз қўчқитиб қўйди бизни. Уша кун айнан Мустақиллик майдони орқали ишхонага ўтаётган эдим. Мудхши манзара: «Нодира» кинотеатри тутаб ётар, узоклардан портлашлар ҳам қулоққа чалинди. Вазирлар Маҳкамаси майдони олди ўйилиб қолган, улкан бинонинг дераза ойналари чил-чил синиб, қорайган, ёнги хавфсизлик хизмати вакиллари ўрни ўчириш билан овора эдилар. Ишхонага кириб борсам, барча деразалар синиб

тушган, усталар хонадаги деразаларни ҳам алмаштириш ҳаракатида бўлиб туришган экан. Бир-икки портлаш шунча зиён етказди: қалбларга қўрқув ва даҳшат солди. Нурунийларимиз: «Тошкентга келган фалокат шу бўлсин, Аллоҳ таоло бундай ҳуқуқ ишлардан ўзи сақласин!» дея Яратганга илтижо қилдилар. Буларни эсламай бўладими?!

Бир муҳим жиҳатни эътибордан қочирмоқчи эмасман.

Авалло айтишим керакки, мен тилга олмоқчи бўлган инсон ҳақида жуда кўп ёзилган, шеърлар ҳам битилган, хатто у киши ҳақида 2012 йилда таниқли журналист К.Мингбоев қаламига мансуб «Меҳр ила суворилган бов» деган рисола ҳам нашр этилган.

Ўшанда Мустақиллигининг биринчи йиллиги байрам телемарафон дастурини тузиш ва уни амалга ошириш Бош директор ва меннинг зиммамга тушган эди. Бу роят масъулиятли ва зифа бўлгани учун кеча-кундуз тиним билмай ишладим. Сарисоёёлик Носирхон Турақулов ота ҳақида эшитиб, телемарафонда бов яратётган бов хамиятлик инсон ҳақида ҳикоя қилишни режага қиритдик. Бу воқеа шуниси билан аҳамиятлик эдики, бир пайтлар Тожикистон қишлоқ ҳўжалиги вазирлигининг масъул ходими вазида ишлаган бу отахон нафақага чиқиб, бов ётган адирликларда бов яратиш роиси билан чиққан эдилар. Суви ёрларда бов яратиш бир оз осон, аммо умуман суви чиқмайдиган кир-адирларда қандай бов яратиш мумкин, дея ҳайрон қолганлар ҳам бор эди, иккинчи томони, Сарисоёё тумани атрофини ўраган қўққи ва тоғ ёнбарларидан, қум ва шағал, майса ва ажирлар қоплаган ёрларда қўчат қўққатириш хамиянинг ҳам қўлидан келадиган иш эмасди, бизга ёққан томони эса тинч даврда Ўзбекистон қўққини бовларга бурқмоқчи бўлган эзгу ниятли кишиларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг сонини ошириш муҳим-рок эди. Мен масаланинг ана шу томонига эътибор қаратган ҳолда ижодий гуруҳни Хисор тоғлари қўйнига, Носирхон отанинг кир-адирларда жойлашган бовларига бошлаб бордим. Август ойи бўлгани учун узумлар пишган, сўриларда осилиб турган хусайни, жаз ва бошқа йирик ва ялтираган узум бошлари ҳавасимизни келтирарди. Носирхон отанинг Тожикистон Регар туманидан бир агроном дўстлари ҳам келган экан. Биргалишиб йўлга тушган ҳолда Носирхон ота ортидан кир-адирларга чиқдик. Олма, гилос, шафтоли, нок ва узум қўчатлари тартиб билан ўз қатор ораларига экилган, ҳосилга қирганлари ҳам бор эди. Бир адирликда квадрат шаклда бир метр қўққурликда қазилган ўраларни қўриб, отага юзландик. «— Адирликда қўчатлар учун жойлар ана шундай тайёрланган, — дея тушунтира кетди у киши. — Тўртбурчак шаклда, бир метр қўққурликда қазилиб, киш буйи қолдирилади. Маҳаллий ўғит ҳам солиб қўйилади. Қор тушиб, киш буйи бу ўралар етарли намликка эга бўлади. Эрта баҳорда — март ойида қўчатларини қадаш мумкин». «Чўмчук сўйса ҳам, қассоб сўйсин», дейдилар. Носирхон ота кир-адирларда бов яратиш ва улардан мўл-ҳосил олишнинг бошқа усулларини ҳам бирма-бир тушунтирдиларки, биз ўша дақиқаларнинг ўзндаёқ «қари билганини пари билмайди» деган пурҳикмат мақолни эслаб, отахоннинг эртаси порлоқ эканлигига ишонган эдик. Тожикистонлик агроном дўстларининг: «Сизларга чин дилдан ҳавасим келаяпти, биз томонларда қиринғабарот давом этаётган бир пайтда, сизлар тинч яратиш ва бунёдкорлик ишлари билан машғулсизлар», деган гапи фикрларимизга далда бўлиб, илоҳим, уларнинг юртида тинчлик абадий бўлсин, дея ният қилганимиз ҳам эсимда.

Носирхон ота ҳақидаги лавҳа кўпчиликда қучли таассурот қолдирди. «Бир ёнда ўқлар отиляпти, бир ёнда тинчлик бовлари яратилмоқда» деган сўзларимизга ҳеч ким эътироз билдирмади, қандай бўлса, шундай эфирга кетди. «Отахоннинг бов яра-

таётгани ёшларга намуна бўлиши керак, лавҳа ёмон эмас», — деди эртанги муҳокамада қатталардан бири.

Орадан йиллар ўтди.

Носирхон отанинг «Бов бўстон» фермер ҳўжалигининг овозаси Термиз, Қарши, Самарқанддан ошиб, Тошкентга ҳам етиб келди. Қўп ўтмай, икки юзу эзлик гектар бовда етиштирилган сархил мевалар мамлакатимиз сархалларидан ошиб ўтиб, хориждаги гени ўзгартirilган меваларни ҳам орда қолдирди.

Саҳифаларга кўз ташлаймиз:

«Бугунги кунда Носирхон отанинг қир-адирлар бағрида ҳосилга қирган бов майдони 330 гектарни ташкил этади. 2009 йилда ўз даромадлари ҳисобидан 7 миллион 812 минг сўмдан ортқ, орадан бир йил ўтиб, 145 миллион сўмлик ҳаёда ишларини амалга оширдилар. Зарчоб қишлоғидан оқиб ўтувчи Тўпалаң дарёси устига узунлиги 33 метрлик темир-бетон кўприк бунёд этилди».

— Қандай ажайиб қўнларга етиб келдик, қўшнлар билан борди-келди қилиш ана йўлга қўйилди. Уларда ҳам тинчлик бовлари қўйилиб бормоқда», — дейди Носирхон ота.

Республика фермерларининг «Ташаббус—2011» танлови ғолиби бўлиб, марказий телевидение ва матбуотда суратлари босилиб, қатор эътирофли мақолалар чоп этилган кезларда отахон неваралик бўлиб яхши ният билан унга Нусратилло дея шавкатли исм бердилар. Бугун болақай Тоқчи қишлоғидаги 69-мактабда тахсил олмақда. Мазкур мактаб бобоси Носирхон отанинг даромадлари ҳисобидан бунёд этилганини ҳам қайд этиб ўттиш керак.

Ана энди ўтган бир неча ҳафта орасидаги янада қувончли воқеаларни бирма-бир эслаб, ҳуслос қилайлик:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмоннинг тақдифига биноан жорий йилнинг 9-10 март кунларидан давлат таширифи билан Тожикистонда бўлиш икки халқ ўрта-сида янги дўстлик муносабатларини мустаҳкамлашда катта аҳамият касб эди. Президентлар томонидан икки давлат ўртасида дўстлик ва яхши қўшничиликни мустаҳкамлаш тўғрисидаги Қўшма баёнотни имзолагани, Ғалаба — Амузган — Хошоди темир йўлининг ишга тушгани, Тошкент — Душанбе авиакатновининг йўлга қўйилгани, Душанбедаги қўрқам бовлардан бирига хазрат Алишер Навоий бобомизнинг муборак номларининг берилгани, айни кунларда Сергелидаги қурилиш давом этаётган метро бекатларидан бири Мирзо Турсунзода номи билан аталгани, Самарқандда Алишер Навоий ва Абдурахмон Жомий хотиралари шарафига муаззам ҳайкал қад ростлагани ҳамда шу йилнинг 16 март кунидан бошлаб, Тожикистон фуқаролари ҳам Ўзбекистонга бир ой муддатта визасиз келиб-кетиллари мумкинлиги асрларга татигулик ҳодисалар, десак ярашади. Яна бир муҳим ва катта воқеа, Роғун ГЭСИ қурилиши бўйича аниқ ечимли тўхтамага келингани ва Амурдарёнинг янги табиий узандан оқирилиши масаласи бўйича ҳам маълум чоралар қўрилатгани халқимизни беҳад катта хурсандчилигига сабаб бўлди ва биз ҳар ерда: «Масалани шу тариқа ҳал қилса бўларкан-ку!» — деган мамнулик изҳорларини ҳам эшитиб турибмиз.

Устоз ёзганларидек, ўзбек ва тожиқ халқлари Марказий Осиё зами-нида қадимдан дўст-қардош, оғани, ака-ука, биродар мақомида яшаб келишмоқда... Уларни икки тили бир халқ, мазҳаби бир, тўй-азаси бир, киз олгану киз берган, бирига мезбону меҳмон дейишади».

Мақолага нукта қўяётган пайтимда Сарисоёёдан қўнғирок бўлиб қолди.

Укам Турғунбек экан. Гўшакдан унинг:

— Зўр ишлар бўлди, ака, одамлар хурсанд, қўшни Тожикистонга, қудалару хешу тобарлариниқига эмин-эркин бориб келаямиз! — деган қувончли овози эшитилди.

Бу оддийгина гап эмас. Бу тасдиқ, бу оддий кишиларнинг эътирофи. Халқнинг қувончини оддий кишиларнинг шод охангларда акс этишини қанчалик кўп, узок қутдик-а!.. Ният қиламизки, хазрат бобомиз Алишер Навоий айтганларидек, барча қўшни давлат халқлари билан дўст-биродар, оғани бўлиб яшаб абадий бўлсин! Дарвоқе, инсоннинг бир-бири билан яхши қўшни, дўст-иноқ яшаши дунёнинг энг улуг ва энг ёруғ иши эмасми?!

Тўлқин ҲАЙИТ,
ёзувчи, Ўзбекистонда хизмат
қўрсатган маданият ходими

► МАКТАБ ВА МАҲАЛЛА

Набирам Тошкент шаҳри Учтепа туманидаги 81-мактабнинг 2-синфида ўқийди. Яқинда табиат кўнида бир-икки кун дам олиб қайтиш учун отланиб турганимда у кўзларини жавдиратиб:

— Дода, жон дода, мениям бирга олиб кетинг, тоғларни кўргим келяпти, — деб қолди.

— Ўқийинг нима бўлади? — сўрадим ажабланиб.

— Чорак тугашига 3-4 кун қолди. Менинг баҳоларим эса чиқиб бўлган, ҳаммаси беш, — у майин жилмайди.

— Барибир, синф раҳбарингдан рухсат олиниши керак, — тартиб шундай дедим жиддий.

Зиё маскани

Ораликда шанба, якшанба кунлари ҳам борлигини ҳисобга олиб, уни ўзим билан олиб кетгим ҳам келди ва кўшиб қўйдим:

— Мактаб директори-дан сўраб қўрайликчи. Неварам хурсанд бўлиб:

— Директор опамлар жуда меҳрибон инсон, йўқ демайди, — деди.

— Нима учун йўқ демайди? — сўрадим ўсмончилаб.

— Директоримиз мени яхши кўради, — деди.

— Нега энди келиб-келиб сенг яхши кўради? — тапни яна айлантирдим. Ўзи шундай набирам билан савол-жавоб қилиш менга ҳузур бачишлайди.

— Ёнимдан ўтиб кетаётганларда менга доим: “аълочи бола, асал бола”, — деб бошимни силаб қўядилар.

...Дарҳақиқат, мактабга хаттоки ёш болалар ҳам сеза билган — янги директор келди-ю, ҳамма ёк кўз очиб юмгунча ўзгарди-қолди. Бундан бир неча йиллар илгари мактаб билан ҳозиргисининг орасида ер билан осмонча фарқ юзага чиқди. Мактаб биноси қайта таъмирланди. Физика, кимё лабораторияларига янги методик жиҳозлар келтирилди. Коридорларга буюк

олиму ёзувчиларнинг портретлари, улар ҳақида маълумотлар осиб қўйилди. Жисмоний тарбия ўтказиладиган катта залга стол-стулар, техник воситалар келтирилиб ўрнатилди. Энди керакли мактаб атрофларига сув сепишиб супуришади. Ас-лида ҳам шундай бўлиши керак.

...Набирам билан ёнма-ён мактабнинг топ-тоза, кенг ҳовлисига кириб бора-канмиз: — ҳув ана, директор опамлар ўзлари турбидилар, — деди набирам. Ҳовлининг нариги томонида юқори синф ўқувчиларига нима-ларнидир ўқитиётган истараси иссиқ хушрўйига набирамнинг кўзи қўйиб, истикболимизга чиқди.

Салом-алиқдан сўнг максада ўтдим: — Туман ҳокимлигидан “Оқтош” сихаттоҳига йўланма беришганди. Рухсат берсангиз, набирамга ҳам тоғларни бир кўрсатиб келсам...

— Мактаб дарвозаси томон йўл оларканмиз набирам ораксига берибди, директорга кўл силкиб-силкиб қўйди. Бунга жавобан директор ҳам каф-

— Аввало синф раҳбаридан сўраш керак. Набирангиз — аълочи ўқувчимиздан. Мухим вазифалари бўлмаса, майли. Лекин битта шартим бор, — деди у кулимсираб. — Сихаттоҳда дам олувчи шахматчиларнинг ҳаммасини ютиб қайтиши шарт!

— Ие, кап-катта киппирларин-я? — хайратланди халидан бери ер чизиб турган набирам.

— Ёш гросмейстерлар ўзидан анча катталарини ҳам ютишган. Гросмейстер кимлигини билсанми ўзи, Шодир?

— Биламан, “гресс” немисчасига “катта”, “мейстер” — “уста”, кўшиб ўқилса, “гресс-мейстер” — “катта уста” дегани. Шахмат усталарини шундай дейишади, — худди имтиҳон топшираётгандай ховлиқаётган набирамнинг гапларидан завқланиб қулдик.

— Майли, сизларга оқ йўл, яхши дам олиб келинлар, — деди директор набирамни эркалаб елкасидан кучиб-кучиб, бошини ҳам силаб қўйди.

Мактаб дарвозаси томон йўл оларканмиз набирам ораксига берибди, директорга кўл силкиб-силкиб қўйди. Бунга жавобан директор ҳам каф-

ти билан ҳавони елпиётганди. Худди шу лаҳзада кўнглим аллақандай ҳузурланди...

...Дарвоқе, ўн йиллар бўлди чамамда: Зиёда Ҳайдарова директор бўлиб келганидан буён таъкидланганидек, мактаб ҳаёти тубдан яхшиланди. Ёш ўқитувчиларга билмаганларини ўргатиб, йўл-йўриқлар кўрсатади. Фаррошлардан тортиб, то ҳар бир ўқитувчига бирдай муомалада бўлади. Шу боис ҳурмати доим баланд. Махаллада “Барака топсин, серғайрат аёл экан” деган гаплар қулоққа тез-тез чалинади.

— Ота-оналар вақти-вақти билан бу даргоҳга келишиб, болалари таълимидан хабар олиб туришса, тартиб-интизомга риоя қилишса, ўйлайманки, ўқувчилар ҳам улардан ўрнак олишади. Ота-она интизомли, ташаббускор бўлса, бу ҳусусият, албатта, унинг фарзандларига ҳам ўтади, — дейди директор суҳбатларимиздан берида.

— Эртага ўз фарзандларимизни бахтли кўришни истасак, бутун улардаги ташаббускорлик, интилувчанлик ва барча инсоний фазилатларнинг камол топишида, аввало, ўзимиз — ота-оналар, бобо-бувилар, устозлар ва махалла ахли намуна бўлганимиз керак. Ёшлар келажатимиз медалари, ҳаётимиз давомчиларидир, — дейди директор қайта-қайта.

Вақт зик, замон шиддатли. Ҳозирги глобаллашув жараёнида бутун дунёга танилб бораётган мустақил ва келажакга буюк давлат — жонажон Ўзбекистонимиз учун баркамол авлод бўлганимиз жонкуяр бўлган Зиёдаҳон Ҳайдаровага ўхшаган директорларимиз, педагогу мураббийларимиз янада кўпаяверсин.

Воҳид ИСМОИЛОВ,
Учтепа туманидаги
“Пахтакор” маҳалласи
фаоли

Абитуриентлар диққатига: ТЕСТ САВОЛЛАРИ КАМАЙТИРИЛДИ!

Ёз яқин. Бутун фикру ҳаёлини талаба бўлиш истаги банд этган абитуриентларнинг ҳаяжон ва қўрқуви икки қарра ошган. Билимига ишонганларнинг аксари яна ҳам имтиҳон кунидан эсон-омон, муваффақиятли ўтишини талаб дуолар қилиш билан банд. Боиси имтиҳон топширган узоқ-яқин қариндоши ёки танишидан тест саволлари кунидидаги кўпгина ноҳақликлар ҳақида эшитиб улгурган. Бироқ Давлат тест марказининг ишонтириб айтишича, бу гал бари адолатли бўлади...

Ш аълумки, бир неча йиллардан буён тест саволлари орқали олий таълим муассасалари бакалавриатига талабаларни қабул қилиш жараёнида қатор камчиликлар кўзга ташланар эди. Жумладан, Президентимиз “Республика олий таълим муассасалари бакалавриатига кириш тест саволларини ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги Қарориди кейинги йилларда тест саволларини ўтказиш тартиб-қоидалари, тест саволлари натижаларини эълон қилиш ва уни такомиллаштириш борасидаги олиб борилаётган ишлар бутунгунча талабларига тўлиқ жавоб бера олмаётгани, бу ҳол манфаатдор жамоатчиликнинг, айниқса, ота-оналарнинг тест саволларини ўтказиш жараёнидаги эътирозларини келтириб чиқаргани ва ҳар йили айни шу масалада 4 мингдан зиёд асосли мурожаатлари келиб тушгани ҳақида айтилган. Айни кунларда ана шу муаммо ва камчиликларга барҳам бериш, шаффофлик ҳамда ҳолислик асосида тест саволларини ўтказиш борасида мутасадди ташкилотлар томонидан қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Кунин кеча Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Республикаси Вазирилар Маҳкамаси Давлат тест маркази томонидан ўтказилган матбуот анжуманида тест саволлари жараёни билан боғлиқ

кутилаётган ўзгариш ҳамда янгиланган ҳусусида сўз юритилди.

— Жорий йилдан бошлаб олий таълим муассасаларига ўқишга кириш учун тест саволлари 15 кунда, 1 августдан 15 августга қадар, ҳар кунини икки сменада ўтказилади, — дейди Давлат тест маркази раҳбари Мажид Қаринов. — Шунингдек, тест саволлари узлуксиз видеокузатув ҳамда зарур моддий-техник база билан таъминланган катта сиримли павильонлар, кўп ўринли биноларда ўтказилади. Яна бир янгиланган, эндиликда ҳар бир фандан тест саволлари 30 тадан иборат бўлади (аввалгидек 36 тадан эмас). Тест топшириқларини бажариш учун (жавоблар варақасини тўлдириш билан бирга) 30 та тест топшириғига 1 соат, 60 та тест топшириғига 2 соат, 90 та тест топшириғига 3 соат вақт берилди.

Давлат тест маркази ахборот хизмати раҳбари Орзукул Мирзавевнинг сўзларига қўра, ўқишга кириш тўғрисидаги қарарлар ҳар йили 15 июндан 15 июлгача қабул қилинади (бунгача қабул жараёни 20 июндан 20 июлга қадар эди). Абитуриент тест саволлари ўтказиладиган кунин бинога тегишли ҳудудга соат 07:00 (иккинчи смена соат 13:00) гача, бинога соат 07:30 (иккинчи смена соат 13:30) гача фақат абитуриент рухсатномаси ва паспорт билан шахсини идентификациялаш воситалари ҳамда

видеофиксация қурилмалари орқали тартибли равишда киришни лозим, у тест саволлари бошланганидан сўнг бинога тегишли ҳудудга кири олмайд. Абитуриент рухсатномасида кўрсатилган сана ва вақтда тест саволларида иштирок этиши мумкин, ушбу сана ва вақт катъий ҳисобланиб, абитуриент бошқа вақтда ва санада тест саволларида иштирок этиши мумкин эмас.

Жорий йилда кутилаётган янгиланган яна бири тест саволлари жавобининг эртаси кунгича маълум қилиниши кўзда тутилмоқда. Бунинг учун АҚШ-дан жавоблар варақаларини тезкор ўқийдиган икки дона махсус оптик сканер харид қилинмоқда.

— Тест саволларининг мазмун-моҳияти билан боғлиқ янгиланган абитуриентларимиз учун низоҳатда муҳим. Айтиш жоизки, бу галги тест саволлари кодификатор (қайси фаннинг қайси бўлимидан саволлар тушуниши аниқлаб берилади) ва спецификация (мураккаб-лилик даражаси) асосида ишлаб чиқилди, — дейди Давлат тест маркази ходими Севара Зокирова. — Бу ҳақида тез кунларда марказимиз сайти орқали батафсил маълумотга эга бўлишлари мумкин. Шу билан бир қаторда, абитуриентлар тест саволларини ечишда қайси манбалардан фойдаланишлари ҳам маълум қилинади.

Эслатиб ўтамиз, тест саволлари ўтказиладиган бинога киришнинг назорат ўтказиш жойида текширув вақтида абитуриентда таъқиқланган буюк мавжуд бўлса, у бинога киритилмаслиги ва имтиҳон топшириш пайтида абитуриент томонидан бирор тартиббузарлик ҳолати аниқланса, жараёндан четлаштирилиши мумкин.

Г.МАЛИКОВА

АЁЛ МАНГЛАЙЦДАГИ ДОҒ

ёхшуд ташлаб кетилган гўдақлар исёни

► ОДАМЛАР, КЎЗИНГИЗНИ ОЧИНГ!

“Чилонзорда ташлаб кетилган бир неча кунлик чақалоқ шифохонага жойлаштирилди”, “Сурхондарёда коллеж ўқувчиси ўз фарзандини ўлдириб, каналга оқизиб юборди”, “Наманганлик аёл ҳолатхонада туғиб, гўдакни ташлаб қочди”, “Сирдарёда фарзандфурӯш “она” қўлга олинди”, “Тошкентда етти кунлик чақалоқни ташлаб кетган она қидирилмоқда”, “Андижонда 23 кунлик чақалоқни сотмоқчи бўлган она ушланди”.

Жорий йилнинг ўтган қисқа даврида маълум қилинган юқоридаги ҳолатлар ҳеч кимни бефарқ қолдирмаслиги аниқ. Энг муҳим жиҳат яқиндагина, иккинчи апрел кунини қўриб бўлган. Андижон вилояти Қўрғонтепа тумани Маъмуробод қиллоғида истикомат қилувчи Саидхон Тилаловдизева ўзининг уч ёшга ҳам тўлмаган ўғли Фирдавсбек Иброҳимжоновни бўғиб ўлдириб ва Қўқон шаҳри Туркистон кўчасида жойлашган “Тошкент-Қўқон” йўналиши бўйича қатновчи автомобиллар турар жойини ёнидаги арча дарахти тагига яшириб қўйган. Тергов жараёнида изох сўралганда, аёл турмушдан ажрашиб, ота уйига қайтгани ва оиласидан қайтиб келгани билан қийинчи олмади, Тошкентга келгани, бола сабабли ўзига иш, турар жой топа олмагани ваз килиб кўрсатилган. Булар ошкор бўлган жиҳотлар. Хали яшириб юрилган, кўпчилик хабар топмаганлари ҳам бўлиши мумкин. Гўдақларга қилинган бундай шафқатсизликни эшитган ё кўрарканмиз, ҳар гал буюк ёзувчи Чингиз Айтматовнинг “Қасандра тамғаси” асари ёдга тушади. Фазовий роҳиб Филофей айрим ҳомиладор аёллар пешонасида доимо бўлиб, бошқаларга кўринмайдиган доғнинг сабабини аниқлайди ва уни “қасандра тамғаси” деб атайди. Олим космосдан махсус нур юбориб, ана шу доғни кучайтиради ва у ҳаммага қўриноа бошлайди. Орбитал модулдан йўналтирилган бу нурлар эмбрионнинг импульсларини кучайтириб беради. Филофей шу йўл билан бутун ер юзидagi иккиқат аёлларнинг ҳомидаларидан келган сигналларнинг маъносини маълум қилади, у шундай эди: “Эрк менда бўлса, туғилмаслигини афзал кўрган бўлар эдим. Бордию менинг хоҳишимга қарамадан туғилишга мажбур қилсалар, тақдир азални қабул қилишга маж-

бурман, ҳамма замонларда одамлар худди шундай йўл туттишган. Лекин мен билан видолашшга хали кеч эмас ва мен қасандра-эмбрионман, туғилишни хохламайман, истамайман, истамайман...”. Буни қарангки, тақдир аянади ёки инсониятга қулфат келтирадиган одам бўлиши кути-лаётган фарзандлар ҳомидалик давридаёқ дунёга келишдан бош тортади. Онанинг пешонасидаги доғ уларнинг исёни бўлиб, ишора бериб туради.

Ёзувчининг ушбу фалсафий қарашлари ҳаётда ҳақиқатан амалга ошганида, қанчадан-қанча ҳомидалар исён қилган, қанча-лаб қулфатларнинг олди олинган бўлар-миди?! Ўз фарзандига юқоридагидек ёввойиларча муносабатда бўлган аёллар-чи, улар бундай исёни қандай қабул қилишарди?! Туғилмасидан қўнган қўнлиш-ни қўзлаб юрган тошбағир оналар учун ушбу чора қўл келарди, балки?! Она деган юксак номга номуносиб аёлларнинг қилиниши ана шундай жавоби оғир саволларни қўндаланг қўйишга ундайди. Улар ўз кўзини ўзлари ўйганини, юрагининг бир парчасини кесиб отганини англамаган оқиз қимсалардир. Минг афсуски, орамизда шундай одамлар бор ва улар камайиш ўрнига кўпаяётгандек, назаримизда. Ахир улар бизнинг давомчиларимиз-ку. Дунёда энг ёмон увол — боланинг уволи эмасми?!

Ой-кун ўтган сайин Замиранинг юрагига гулгула туша бошлади. Ҳар қанча ҳаракат қилмасин ойни этак билан ёпиб бўлмайди. Энди боласини ота уйида дунёга келтириши керак. Қиздаги ўзгаришни сезиб юрган онанинг эса ҳар гал унга қараганда ғазаби кўзиди:

— Ўз қадрини билмаган галча! Топган “шаҳзода” сени шу ахволда ташлаб кетар экан, барвақтроқ айтсанг улар-

мидинг, бир-икки ойлигида йўқотиб қўтиларди!

Тили қисқиб бўлишга қарамай, қиз ҳам тилини тия қолмади:

— Мен қаёқдан билай, бундай бўлиши тушунмаган қиргани йўқ!

Қизининг без бўлиб гап талашини она-ни баттар тутатқиради:

— Бола-чақа деб, қўлим қосов, сочим сунгурги бўлди, битта қўйлагим иккита бўлмади. Сенинг эса тилинг бир қарич, бу болани битинга боқсанми энди? Бил-қўй, укаларингнинг ризқини қирқиб, мен сени болангга едириб қўёлмайман.

Замиранинг ой-қўни яқинлашганда, Зулҳумор опа тўғри бориб, туғуруқхона раҳбарига учрашди:

— Ўргилай, бу нодон қизнинг ишнини ўзингиз тўғирланг, ўтинам! Шароитим жуда оғир, ўз болаларимни амаллаб боқ-яйман. Шу чакани болага эҳтиёжманд бир-роилга бериб юборайлик.

— Мени аралаштирманг, опа, ўзингиз хал қилаверинг!

— Агар қўлимдан келса, сизга айтиб ўтирардим, айланай! Мен бир оддий аёл бўлсам, бундай ишларни урдамай олмайман-да, илтимос, ёрдам беринг, дўхтир-жон!

— Қизиз-чи, ўзи розими, кейин менга даъво қилиб юрмайми?!

— Э, рози бўлмай қаерга борарди, ким боқадим бу болани, қолаверса, қизим ҳали ёш, тенги чиқса, ўзидан ҳам узатиб қўтилам...

Дўхтир опа бу нодон онага бироз тикилиб турди-да, баттар бўларинг, дегандай, беписандлик билан жавоб берди:

— Мен бир суриштириб қўрай-чи, одам топилса, айтарман...

Бу орада Замиранинг кўзи ёриди, би-нойидек совлом ўғилни дунёга келтирди. Боласига бироз меҳри тушди, аммо она-сининг гапини эслаб, “Э, шўрпешона бо-лагинан, қимларнинг уйида катта бўлар экансан-а”, дея хўрсиниб қўйди.

Халеганда болага харидор топилди. За-мира бирор эҳтиёжманд оила бўлса ке-рак, деб ўйлаганди. Аммо ёш олтмишга бориб қолган бир аёл экан. Бу кекса аёл чақалоқни нима қиларкин, ўз фар-зандлари, набиралари йўқимкан, ҳаёли-дан ўтди унинг. Онасига ҳам шу савол-ни берди.

— Эй, сенга нима фарқи бор, шу аёлнинг топилганига шукр қилмайсан-ми, нодон?! Яна бир минг икки юз дўллар бераман деб турган бўлса?! У ёнимни тортсам бу ёнимга етмай турган вақтда, шунча пулнинг келишини ўйла-санг-чи, — дея жавради Зулҳумор опа қизининг ноўрин гапидан ғаплашиб. Бош-

Бу воқеалар ўйлаб топилган юрак доғи эмас!

Бундай имонсиз одамлар ҳақида эшитиб ёқангни ушлайсан, киши. Олтмишга қирган “момо”нинг қилган ишини қаранг! Улар бу қилмишлари билан у дунёда ўзларига жаҳаннамдан жой тайёрлаганини англайманки!

Одам савдоси... Авваллари бу сўзлар узоқ-узоқлардан, ўта совуқ эшитиларди. Энди эса ёнгинамизда содир бўлиб турибди. Кишилар ўз инон-ихтиёрларини “жаноб доллар”нинг измига топшириб қўйгандан буён инсон деган номга нолойиқ ишларга қўл урмоқда. Қўзингизни оч, эй, гофил банда, буюк жаҳонгир Искандарнинг очик кетган қўлини эсла! Жиллақурса ўз жигарингизни сотишдан тийиларсан. Эй, гумроҳ аёл, тишини берган ризқини ҳам беришини қачон тушуниб етасан?! Манглайингдаги “қотил она” деган тамгани нима билан ювмоқчисан? Яратганиниг муъжизавий инъомига шукронанг шуми?! Бегуноҳ гўдақдан кераксиз матодек воз кечиб, сочингга оқ, қўлингга ҳасса тушганида қаерга бормоқчисан? Бу қарпалак дунёнинг азалий бир ҳикмати бор — арпа экиб, бугдой қўтиб бўлмайди...

Ҳалида ФАЙЗИЕВА

ХАТОНИ ТУЗАТМАСЛИК ХАТОДИР ёки рўпарамиздаги ҳақиқат

ФИКР

«Hurriyat» газетасининг шу йил февраль ойи ичида босилган «Муштарийларни ҳурмат қилайлик», «ОАВ — халқнинг энг яхши кўмакчиси, демократия кўзгуси», «Қоғознинг тили бўлса эди» сарлавхали мақолаларини ўқидим. Давлатимиз раҳбари Ш.Мирзиёев оммавий ахборот воситалари халқнинг энг яқин кўмакчиси ва ҳамдардига, демократия кўзгусига айланиши лозимлиги, ҳокимият ва бошқарув органлари фаолиятига танқидий ва ҳолис баҳо бериб, турли соҳалардаги муаммоларни дадил кўтариб чиқиш учун алоҳида эътибор қаратиш кераклиги ҳақида кўп бор таъкидлаётди.

Газетада «Фикр», «Долзарб мавзу», «Танқид» рукнлари остида босилган юқоридаги мақолалар, уларда кўтарилган фикрлар ҳам Президентимизнинг журналистлар олдига қўйган вазифалар ижроси ОАВ ривожланишини кўзлаб қилинган ҳаракатдир. Мақолаларда ўзбек тили софлигини сақлаш, имло хатоларга йўл қўймаслик, сўзларнинг маъноси ёки мантигини билиб ёзишда йўл қўйилаётган нуқсонлар таҳлил қилинган. Бундай хатоларнинг келиб чиқиш сабаблари нимада? Асосий сабаб журналистика назари-ясини, публицистика жанрларини, сўзлашув тили билан адабий тилини билимасликдир.

Бугун республикамизда 1500 дан ортиқ босма нашрлар мавжуд. Ҳозир ҳар бир соҳа ўз газетаси ёки журналига эга. Уларнинг ҳаммасида журналистикадан билими борлар фаолият олиб боришяпти, деб айтолмаймиз.

Ким бўлишдан қатъи назар газета ва журналда фаолият олиб бораётган ижодий ходим хатога йўл қўйиши мумкин эмас. Чунки бир сўз ёки ҳарф билан ҳам кўпол ва жиддий хатони келтириб чиқариш мумкин.

Газета ва журналларда босилган мақолаларни миллионлаб муштарий мутулаа қилади. Ижодий ходим бу масъулиятни чуқур англаши керак. «Қоғоз ҳам буюк неъматдир. Ошпоққина қороз агар мақсадсиз, бе-маъни сўзлар учун ишлатилса увол эмасми?» деб тўғри ёзибди Ўзбекистон матбуот ва ахборот агентлиги етакчи мутахассиси Шоҳахбор Салмов.

Оммага энг яқини туман газеталаридир. Улар айнан оммаи ўйлантираётган муаммоларни, юз бераётган кўзбўямачилик, тўрачилик, лоқайдлик, кўшиб ёзиш ва ҳоказо ҳолатлардан хабардор бўладилар. Шу ҳолатлар юзасидан ҳар ҳолда ошқоралик би-

ФАОЛИЯТГА ЧЕТДАН НАЗАР

— Бувижон, қаранг, уйимизга газета олиб келишди, — суюнчила-ди набирам югурганча ёнимга келиб. — «Hurriyat» газетаси экан, сиз обуна бўлганмидингиз? — Йўқ, — дедим ажабланиб. — Балки янгилиб ташлаб кетишгандир. Ким олиб келди ўзи, қани кўрай-чи. — Бир аёл ташлаб кетди.

Кўчага чиқиб у ёқ, бу ёққа қаралдим, ҳеч ким кўринмади. Газетани келинимнинг қўлига тутказдим-да: — Бу газетани эҳтиёт қилиб олиб қўйинг. Почтачи аёл манзилни адаштириб юборган кўри-нади, қайтиб келса, бериб юборинг, — деб тайинладим.

Эртаси куни масала ойдин-лашди. Маълум бўлишча, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси ташаббуси билан уюшма қошидаги «Ил-хом» фонди ҳисобидан матбуот соҳасида узок йиллар самарали меҳнат қилган 400 нафар журналист «Hurriyat»га обуна қилинбди. Почтачи аёл манзилда янгилашмабди, бу фахрий журналистлар қаторида мен ҳам бор эканман. Бундай эътибордан бошим кўкка етди. Айниқса, кексалик гаштини суриб, нафақада ўтирган ҳамкасбларимиз бу янгиликдан беҳад мамнун бўлишди...

Ойинжон, кечаги газета жуда қизиқарли, мавзулари ранг-баранг экан, — деб қолди кечки овқат маҳали келиним. — Ундаги танқидий-таҳлилий мақолаларни қолдирмай ўқиб чиқдим. Лекин ҳали почтачи аёл келганча йўқ... Биз ҳам бирорта газета ёки журналга обуна бўлайлик. Бўш вақтларимизда ўқирдик. Газета дўконларига боришга ҳар доим ҳам фурсат ажратолмай-миз-ку...

Почтачи аёл тўғри манзилга олиб келганини, энди йил давомида уйимизга «Hurriyat» келиб туришини айтгандим, гўдак парвариши билан машғул бўлиб, уйда ўтирган келиним қувониб кетди. Лекин унинг гаплари мени ўйлантириб қўйди.

Ҳақиқатан ҳам, нега кейинги пайтларда кўнчилигимиз матбуот нашрларига уй манзилимиз орқали обуна бўлмай қўйдик? Ёдимда бор, авваллари почтачилар дарвозамизга илинган почта қутисига бир талай газета-журналлар ташлаб кетарди. Хар бир оила аъзоси учун ёшига, қизиқлиқларига мос нашрлар келарди. Дадам асосан ижтимоий-сиёсий йўналишдаги нашрларни ўқирди. Онамга «Саодат», бизга эса болалар нашрлари келарди, уларни талашиб, тортишиб ўқиб чиқардик. Эндилкида эса...

Ўзим-ку, журналистман, таҳририятимизга келадиган даврий нашрлар билан хар кун танишиб чиқаман. Лекин набираларимни, демакки, келажимиз ворисларини тарбиялаётган келиним, ҳадемай бир хонадоннинг бекаси бўладиган бўй қизим-чи, уларнинг маънавий эҳтиёжи қандай қондириляпти? Турли ёндаги набираларим нимага ўқияпти? Шу каби саволлар

Уйимизга “Hurriyat” келди

лар гирдобиди қолдим. 12 ёшли набирамдан, мактабда қайси нашрга обуна бўлганини сўрагандим: «Обуна учун сиғимиз билан пул йиғиб берганмиз. Бизни қандайди газетага обуна қилдиришган, лекин номини билмайман», деган мужмал жавобни эшитиб, кўнглим хижил бўлди. Шунда таҳририятимизга келган бир мактубнинг мазмунини беихтиёр ёдимга тушди: «... Икки қизимиз қўшини қишлоққа турмушга узатганман. Қизларим билан тез-тез кўришиб, дийдорлашиб тур-сак-да, уларга айтар сўзларимни, келинлик, аёллик одо-би, оила, рўзгор тутуми, фар-занд тарбиясида оид панду на-сихатларимни хат орқали ёзиб юбораман. Бу гашим кимлар учундир эриш туюлар, ҳозир-ги техника асрида, интернет, мобиль алоқалар ривожланган бир пайтда хат ёзиб, унинг жавобини кутиб ўтиришга не-хожат, дейдиганлар ҳам то-пилар. Лекин, мен мулоқот-нинг энг самарали, таъсирчан воситаси барибир мактуб бўлиб қолаверади, деб ўйлай-ман. Афсуски, ёзишмалари-мизни ололмай дилимиз ҳуф-тон бўлади. Обуна бўлган нашрларимизнинг қўлимизга етиб келмаётгани ҳам биз — обуначиларни ранжитади. Алоқа бўлими билан боғлиқ бундай муаммолар бўлмагани-да, мен учун ота-онам бағрида ўтган маъсуд даamlарим, бола-лигим, ёшлигим билан боғлиқ хотираларим каби қадрли бўлган «Саодат» журнаliga обуна бўлардим. Бу сеvimли нашримни матбуот дўконлари-дан ҳам топа олмаيمان. «Бе-кажон», «Судебна», «Дарак-чи» каби тижорат нашрларига асло эътирозим йўқ, лекин ҳеч бири онахон журналистнинг «Саодат»га бўлган соғинчимни қондира олмайди. У қалб ту-ғёнларини ўртоқлашадиган ягона сирдошим...».

Навоийлик куюнчак муал-лимиз Гўлҳақ Маннонова қаламга олган ушбу муаммо нафақат уни, балки кўплаб обуначиларимизни ҳам ўйлантираётгани таҳририятимизга бўлаётган телефон қўнғироқ-лари ёки овозки мурожаатлар-дан ҳам аён бўляпти. Ёчимни алоқа бўлими ходимлари би-лан оsonгина хал бўладиган-дек кўринган бу масала чу-қурроқ таҳлил қилинса, ил-дизи катта муаммоларга бо-риб такалади.

Маҳалла фаолларидан бўлган пойтахтлик бир она-хон ҳам айнан шу масалада

бизга телефон қилиб, маҳал-ласида яшовчи бир неча аёл-ларни «Гул чехралар» газе-тасига обуна қилдириганини, лекин газета эгаларига вақ-тида етказиб берилмаётгани-ни айтган эди. Бу ҳолат ўрга-тилганда, почтачи аёл: «Ҳозир кўп қаватли уйларда-ги хонадон эшикларининг би-рортасида почта қутиси йўқ. Хонадон эгаларининг уйда бўлиши бор, бўлмаслиги бор, мен газеталарни йўлакка таш-лаб кета олмаيمان-ку, ахир!» тарзидagi жавобни берганди.

Почтачи аёлнинг эътирози ўринли. Ҳозир кўп қаватли уйлардагина эмас, балки ма-ҳаллалардаги ақсарият хона-донларда ҳам почта қутила-рининг йўқлиги айни ҳақиқат! Мана сизга муштарийларнинг газетаси, журнал мутулаасидан узоқлашшига сабаб бўлаёт-ган яна бир жиҳат!

Касбимиз тақозоси билан мактаблар, лицей ва коллеж-ларда бўламыз, ўқувчилар даврасида «Саодат»хонлик ке-нинчи, урғувчилар ўтказма-миз. Баъзан мулоқотлар чо-ғида муаллималардан: «Нима учун хар йили обуна мавсу-ми олдида тавсия қилинадиган нашрлар рўйхатида «Са-одат» журнаliga йўқ? Бўлга-нида биз унга бажонидил обу-на бўлар эдик. Жамоамиз би-лан ўртада пул йиғилади ва тақсимотга қиритилган нашр-ларгагина обуна қилинади. Аслида обуна бўлинган нашр-ларнинг ҳаммаси ҳам биз учун керакли, қизиқарли эмас», тарзидagi эътирозимиз, бир эшитиб қоламиз. Фарзанд-лар камоллини ўйлаган оқил Юртбошимиз китобхонлик маданиятини юксалтиришни давлат сиёсати даражасига кўтараётган, фуқароларимиз, айниқса, ёшларимизни китоб-хонликка қайтариш масаласи-га алоҳида эътибор қарати-лаётган бир пайтда, обуна бо-расида эскирган усуллардан воз кечолмаётганимиз, бу жа-роғ муштарийларнинг маъна-вий эҳтиёжига қараб эмас, қандайдир манфаатларни кўзлаб амалга оширилаётга-

Хуллас, биргина «Hurriyat» газетасининг хонадони-мизга келиши дилимизда шунча гапни тўкиб солишимга туртки бўлди. Уйимизга «Hurriyat»нинг эшик очиб келган рости бўлсин! Хулоса ўрнида, устоз шоир Фағур Ғулломнинг бозорга бозорлик қилиш учун борганингизда ҳеч бўлмаса битта китоб сотиб олиб, уйингизга қўйиб қўйинг, болаларингиз унинг устидан хатлаб ўтса ҳам, ҳеч бўлмаганда битта ҳарфини олиб олади, деган ҳаётий фикрини келтиришни жоиз топдик.

нини қандай изоҳлаш мум-кин?!

Бугунги кунда хар бир ин-сонни ташвишга солаётган жа-мийятимиздаги иллатлар, нафа-қат эркаклар, балки хотин-қизлар томонидан содир эти-лаётган жиноятлар илдизи ай-нан маънавийсизликка бориб тақалмаптими? Ёш оилалар-да ажрашларнинг ортиб бо-раётганига ҳам уларнинг маъ-навий қашшоқлиги сабаб бўлмаптими?! Ўсимлар ора-сидаги ҳуқуқбузарлик, жино-ятчилик ҳолатларининг ақса-рияти ота-онаси қўлида ки-тоб, газета-журнал кўрмай вояга етаётган болалар хис-сасига тўғри келаяптими ҳам айни ҳақиқат-ку!

Германиялик мутахассислар бир тадқиқот ўтказишбди. Унинг натижаларига кўра мамлакатда содир этилаётган жиноятларнинг 87 фоизи ки-тоб ўқимайдиган одамлар ҳисобига тўғри келар экан. Демак, миллий маданиятимиз-нинг энг нодир кўринишларидан бўлган китобхонлик, унга йўл очувчи газетхонлик, журналхонлик маданияти шахсининг маънавий қамолоти учунгина эмас, давлат, жамият оsoйишталиги учун ҳам жуда муҳим экан. Зеро, инсонлар қалби маърифат зиёсидан нур-ланиб турмоғи зарур.

Бугун давраларда, ёшлар китоб ўқимай қўйишди, де-ган фикр кўп айланади. На-заримда ўғил-қизларимиз бу-гун хар доимгидан ҳам кўпроқ ўқияпти, интернет орқали, мобиль телефонлари орқали ўқияпти. Фақат биз-ни, ёшларимиз нималарни, кимларнинг асарларини ўқияпти, деган савол дои-мий равишда безовта қилини зарур. «Оммавий маданият» никиби остидаги маънавий таҳдидлар уларнинг онига, тафаккурига, тарбиясига дахл қилмаптими?! Ёвуз ниятли кимсалар бузғунчи роғояри билан дилбандларимизни но-тўғри йўлларга бошламапти-ми?! Турли оқимлар эътико-дини синондан ўтказмапти-ми?! Шу каби саволларга «Йўқ» дея жавоб қайтара оли-шимиз ушбу фарзандларимиз қўлига ёшига, қизиқиш ва интилишларига мос, маънавий қамолотига ижобий таъсир кўрсатадиган китобларни, нашрларни тутказиш бизнинг асосий вазифамиздир. Оила-да мутулаа маданиятини шакл-лантириш мақсадида дунё таж-рибасига таянган ҳолда нашр-лар обунаси почта орқали уй манзилларига расмийлаштирил-са, мақсадга мувофиқ бўлар-ди. Токи, юртимиздаги хар бир хонадонга газета, жур-наллар кириб борсин.

Феруза ЖАЛИЛОВА,
журналист

лан танқидий-таҳлилий мақолалар ёритиб бо-рилади. Туман газетасида ёритилган танқидий мақола вилоят ёки республикадаги матбуот нашрларига юборилса у ерда босишол-майди. Давлатимиз раҳбари Олий Мажлис сенати аъзолари, депутатлари ва шу жумладан, республикадаги барча соҳа раҳбарлари-ни айнан қўйига — қишлоқларга бориб ҳолат-ни ўрганиш, таҳлил қилиш, ҳақиқий ҳолатни кўрсатиш ва шу орқали халқни қийнаётган муаммоларни ечиш, «ура-ура»чилик, кўзбўямачилик ва шу каби иллатларга барҳам бе-риш вазифасини бежиз қўйгани йўқ. Ҳамма нарсасида рўйи-рост очик кўз билан қараш шарт-лигини таъкидлаб, хатто «йўл хариталари» ташкил қилдириди. Чунки қишлоқ саноат учун ҳошаё, истеъмол учун озиқ-овқат махсу-лотлари етиштирадиган асосий ҳудуд ҳисоб-ланади. Шундай экан, бу борада давлатни алдаш — хиёнатдир.

Мамлакатимиз ОАВ фаолиятида мисли кўрилмаган янгиликлар, ривожланишлар юз беришти. Республикамиз журналистлари хар кун янги ахборотлар, иқтисодий-ижтимоий ривожланишдаги ўзгаришлар ҳақида омман таништириб бормоқда. Интернет гармони, телевидениедаги каналларда танқид ҳам, таҳ-лил ҳам, хар қандай воқеа-ҳодиса, ҳолатни ошқора кўрсатиш, жойларда муаммонинг ечи-лишдаги изчиллик, мавзуга қайтиш қуча-йиб бормоқда. Бу ўз-ўзидан босма оммавий ахборот воситаларини ўз фаолиятига ўта жид-дий, масъулият билан ёндашгани талаб эти-пти. Бироқ бугун туман газеталари таҳрири-ятларида журналист қадрлар етишмаслиги муаммоси тобора кучаймоқда. Қолаверса, таж-рибали, соҳаларни биладиган журналистлар кам. Натижада, кўплаб таҳририятларда пен-сионер журналистларнинг жамоатчилик асо-сидати ёрдамларидан фойдаланишга тўғри кел-ляпти. Туман ҳокимликларининг напши бўлган

ижтимоий-сиёсий йўналишдаги бундай газе-таларга обуна қилдириш масалалари қийин-лигича қолмоқда. Тўланаётган мошлар та-лабга жавоб бермайди. Қалам ҳақларининг тўланиши ҳам паст даражада. Ҳаммаси бориб иқтисодга, обунага, унинг чоп этиш адади-га такалади. Айни масалалар юзасидан шундай тақлифларни қиритган бўлардим.

Биринчида, «пенсияга чиқиб, саломатлиги кўтарган, ишга лаёқати бор журналистларни пен-сиядан ташқари юз фоиз иш хақи олиб ишлаш имконини бериш; вилоят, республика газетала-рида босилган мақолалари учун қалам ҳақи тўлашининг қатъий тартибини жорий қилиш;

Иккинчида, Ўзбекистон телевидениесида республика босма оммавий ахборот воситала-рида босилиб чиққан энг яхши, таъсирчан, танқидий-таҳлилий мақолалар, шарҳлар бериб борилишини ташкиллаштириш. Чунки бу га-зеталарга омманнинг эътиборини қучайишида катта аҳамият касб этади.

Учинчида, журналистика факультети би-тирувчиларини туман газеталарига амалиётга йўналтириш.

Хулоса қиладиган бўлсак, бугун мамла-катимизда очиллик, шаффофлик тамо-йилларига амал қилинмоқда. Биз матбу-от ходимларигагина эмас, барча фуқаро-ларга сўз эркинлиги, фикрини ифодалаш эркинлиги берилмоқда. Жамиятимизни тараққий эттиришда ёлгончилик, кўзбўямачилик таназзулга олиб боради, рости-йўлиқ, воқеликка тўғри муносабат билди-риш эса чин маънода тараққиётимизни таъминлайди. Бу, айниқса, биз журналист-лар учун дастуриламалгина бўлиб қолмай, бажаришимиз шарт ва бурч бўлган вазифадир.

Йўлдош ИСОҚЖОНОВ,
фахрий журналист

ЛУҚМА

Эй, қағиргон мажлисдошларим...

Ижодга ҳавасим баянд. Шунинг учун бўлса керак, салкам бир йилдирки, туман газетасида меҳнат қилаётман. Гоҳи марказий нашрларда чиққан мақолаларимни кўриб, ич-ичидан севинаман. Аммо, бир мақола билан ҳамма газетани «айтаниб» бўлмайди. Шунинг учун, дўппини қўйиб (илло, бошимизда дўппи йўқ-ку, балки шунинг учун ҳам ўйламай қўйгандиримиз) ижод қилиш керак ёхуд жойларда қаҳрамонлар излаб топши керак. Бироқ бундай ҳузурбахш ишларга вақт қайда?..

Биз долзарб мавзуларда мақола ёзаман, деб, жойларда юр-

сак йиғилишлар)га ким қатнашадиган? Мутасаддилар «дийдорла-шувини матбуотда ким ёри-тади? Бехос мулоҳаза тугила-ди: нима раҳбарлар газета учун ишлайдими ё ижодчи учунми? Яна бир ҳақли савол: жур-налист — ижодкорнинг ур-сур-ли мажлисларда қатнашиши қанчалик мақсад ва мантиққа мувофиқ? Мажлислашиб юра-версак, газетани қачон чоп эта-миз? Тундами?!

Шу каби саволлар билан иш-хона — таҳририятга бораман. Яна оддий ходимлардан бўлак ҳеч ким йўқ. Раҳбарларимиз одатдагидек навбатдаги йиғи-

лишларда. Тушга яқин улар ҳам ҳовлиққонча келишиб, ишмиз-даги қамчиликлар (газета иши-да эмас ободонлаштириш, тур-ли йиғилишларда қатнашмаслик ва ҳоказо)ни пешлайди-да, газетхон тугул, итга ҳам қизиқ бўлма-ган «кичик» раҳбарлар мажли-сига жўнашади.

Агар шу кетди бўлса, бош-лигимиз тўпта-тўғри кардиоло-гия диспансерига, ўриносарла-ри пенсияга, деб эса бошқа ишга, балки мардикорликка ўтармиз...

Оташ БЕК,
Ўрта Чирчик тумани

МУЛОҲАЗА

Мана, ниҳоят, бутун борлиққа ҳоким бўлиб турган зулмат ҳам чекиниб, ўз ўрнини оппоқ тонгга бўшатиб берди.

Хар гапгидек рўзгор юмушларидан бўшагач, ишга отландим. Хар ҳолда, бугунги режаларим ўз залвори нуқтаи назаридан ўта масъулиятли, амалга ошиши шарт. Асосийси, бугунги тонгни соғлом тан, кўтаринки руҳият билан қарши олдим. Демакки, ўйлаган ишларимнинг амалга ошишига менда ғайрат-шижоат, диққат-эътибор етарли. Шундай ниятларни кўнглимга туга туриб, беихтиёр яқиндагина касалхонага тушиб қолган дугонамдан ҳам ҳол сўраб қўйи-шим лозимлиги ёдимга тушиб кетди ва телефон рақамини тера бошладим.

Аммо, рақамни адашиб териб юборган эканман, қўқизидан тўшакдан «Ким-сан, нима дейсан, ким ке-рак сенга?» деган кўпол ва зардали овоздан, тўғриси, саросимага тушиб қолдим. «Ассалому алайкум, ке-чирасиз, адашиб тушиб қолиб-ман, минг бора узр», дедим-у, телефонини ўчирдим. Лекин яна телефоним жиринг-лади, кўтардим, бонги бе-гона овоз... Ноилжон, яна узр сўрадим. Шу тобда қанча гаплар билан «сийландим».

Халитгина яхши кайфият би-лан кунни бошламоқни ор-зулаб турган эдим. Бир ин-соннинг ҳадсиз кўпол муо-маласи туфайли хушнудли-гидан асар ҳам қолмади. Эрталабдан бузилган асаб билан ишимни қандай бош-лашимни тасаввур этдим ва ўзимга ўзим сабр тиладим.

Шу тобда буюқларимиз-дан бирининг ушбу фикр-лари ёдимга келаверди: «Энг оғир ҳақорат сендан ҳеч бир ёмонлик кўрмаган кишининг ҳақоратидир».

Гоҳида хизмат тақозоси, бозор-учар деганларидек, жамоат транспортларида юрамиз. Ва бу табиий хол. Бундай пайтларда беихти-ёр сумангиз ёки қўлингиз, ёнингиздаги кишининг би-рор жойига ноҳосдан (ай-ниқса, тиқилишча жамоат транспортларида) тегиб кет-са, худди атайлаб қилганин-гиздек, ҳақорат ботида «да-ҳо»га айланиб кетишади. Ваҳоланки, ўзингиз ҳам базўр жон сақлаб турганин-гиз кишини қизиқтир-

майди. Қанчалар тавбангиз-га таянманг, билганидан қолишмай жаврашади. Шу ўринда ҳақли бир савол ту-ғилади: «Қўполлик нима-дир, бу ҳам инсон табии-тига худо берган «инъом»ми? Теранроқ, ўйлаб кўрадиган бўлсак; кўполлик руҳий қашшоқлиқнинг, ҳусусан, одобсизлик ва сурбетлик-нинг кўриниши эмасми? Назаримда, бундай муо-маласиз рўпарамиздаги бар-ча эшикларни, бизга самия-мият ила бокмоқчи бўлган

қалбларни ёпиб қўймайди-ми?! Ахир, сизу биз учун «яшаш тилсимиз» деб ном олган юракни ҳада этган. У эса ҳаминча яхши тилдан чиқадиган яхши сўзга муҳ-тож уриб туради. Биргина ширин қалом ила унинг ум-рини узайтиришимиз, бир ёмон сўз билан умрига зо-мон бўлишимиз мумкин.

Мана, бугун яна қўчага отландимиз. Йўлингизда поғохон учраган одамлар ҳоҳ яхши, ҳоҳ ёмон бўлсин, улардан ширин тақаллу-

фингизни аяманг. Сизга терс муомала қилган тақ-дирда ҳам «номардга мард» бўлинг. Гарчи ким-дир «андишанинг отини қўроқ» қўйган тақдирда ҳам, сукут аломати сизнинг ақли инсон эканлигини-дан дарақ беради. Асосий-си, «Гапира билиш ҳам та-ланг», инсонга ҳада этил-ган ноб истаъдод эканли-гини унутманг.

Гулжаҳон МАРДОН
қиз

АДАНИЯТЛАР МУШТАРАКЛИГИ — ақсаблар муштараклиги

ШАРХ

Кейинги бир ярим йил мобайнида Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан Марказий Осиёда жойлашган қўшни мамлакатлар билан муносабатларнинг фоллаштирилгани, чегара ва тўсиқларнинг очилиши, давлат раҳбарларининг мунтазам расмий ташрифлари, қолаверса, иқтисодий-сиёсий, маданий-маърифий соҳалардаги ҳамкорликлар барча минтақа аҳлини баб-баравар қувонтирмоқда. Дарҳақиқат, ушбу минтақада минг йиллардан буюн девор-дармиён бўлиб яшаб келган халқларни таъбир жоиз бўлса, бир дарахтнинг гуркираган новдалари дейиш мумкин.

Яқинда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Шавкат Мирзиёевнинг “Буюк қозоқ шоири ва мутафаккири Абай Қўнонбоев ижодий меросини кенг ўрганиш ва тарғиб қилиш тўғрисида” ва “Буюк адиб ва жамоат арбоби Чингиз Айтматов таваллудининг 90 йиллигини кенг нишонлаш тўғрисида”ги қарорлари қабул қилинди. Айнан ман шу икки қарор мисолида ҳам Чингиз Айтматовнинг “...буюк боболаримизнинг ижодий мерослари ҳам ўрта Осиё халқлари учун умумий бўлиши керак” деган фикрлари бутун ўз тасдиқини топаётганига гувоҳ бўламиз.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарориди таъкидланганидек, буюк маърифатпарвар шоир ва мутафаккир, эзгулик ва дўстлик қўйиши Абай Қўнонбоевнинг шарафли номи ва бой ижодий мероси нафақат қозоқ халқи, айни пайтда, бутун туркий халқлар, жумладан, ўзбек халқининг ҳам қалбига безавол ғазав келмоқда. Ўзбекистон ва Қозоғистон давлатлари ўртасидаги ўзаро дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари янги босқичга кўтарилаётган бугунги кунда Абай Қўнонбоев синағи улуғ алломаларнинг ўлмас мероси халқларимиз учун янада муҳим маъно ва аҳамият касб этади.

Жумладан, Абай ўзининг «Насихатлар»ида шундай ёзади: «...Хозирда кўрмоқдамани — ўзбек дехқони етиштирмаган ўсимлиқнинг ўзи йўқ, ўзбек савдогари қадами етмаган жой йўқ, улар жаманган буюм йўқ, Аҳилликда яшашди, адоват қўзғашмайдилар. Рус савдогарлари йўқлигида қозоқларга қийин-кечак ва марҳумларига қафаник келтириб беришди... Руслар замонида келиб эса янгиликларни бошқалардан олдинроқ ўзлаштиришмоқда. Танлиқли бойлари, билимдон муаллифлари, ҳунармандчилик ва мўл-қўллик дейишми, боабдилик дейишми — ҳаммаси уларда бор...»

ЖУГРОФИЙ САЁХАТ

Гоҳида бизни қийнаётган муаммолар ҳеч ечимини топмаётгандек туйилади. Баъзида турмушимизда шунчалик қалқилиш, тугунлар пайдо бўладики, уларни ёчишга ожиз-лигимизни осонгина тан олиб қўя қоламиз. Ана шундай пайтда ўзда ишонч ва жасорат уйғотишнинг осон усули бор. Исталган бир лабиринтни забт этиш. Фақат хавфли томони — кириш осону, чиқмоқ мушкул. Бироқ шундай бўлса ҳам аксарият одамлар ўз ақл ва ҳиссиётларини синовдан ўтказишни ҳуш кўришади.

Тарихчиларнинг таъкидлашча, дунёдаги ilk лабиринтлар қадимий Мисрда пайдо бўлган. Геродот, Страбон ва Плинийлар “судралувчи шаҳар” — Крокодилопол яқинида жойлашган, қўриқни тушунарсиз бўлган иншоот — миср лабиринти ҳақида ёзиб қолдиришган. Юнонлар уни “Тимсох майдони” деб аташган. У ерда Себекага (тимсох бошли Худо) ибодат қилиш одат тусига кирган, лабиринт эса фаройиб диний амаллар йўлланадиган жойга айланган.

Баъзи бир манбаларга кўра, лабиринтларнинг тарихи Қадимий Юнонистон ва Римга бориб тақалади. Ушанда кириши мушкул бўлган, қалқаштирувчи йўллардан иборат кўп сон-

Худди шунингдек, Чингиз Айтматовнинг минтақамиз тинчлиги ва оқсоқлиги, унинг келажаги ва раънақи, халқларимиз ўртасида дўстлик ва ҳамжихатликни мустаҳкамлаш, уларни турли зиддият ва қарама-қаршиликлардан асраш йўлида фидокорона фаолият олиб бораганини яхши биламиз.

Ўтган асрнинг 80-йилларида собиқ Марказ томонидан уюштирилган “Ўзбек иши”, “пахта иши” каби ноҳақ сиёсий кампаниялар чоғида Чингиз Айтматовнинг адолат ва ҳақиқат қўйиши сифатида халқимизнинг шаъни ва обрў-эътиборини катта минбарлардан туриб мардона ҳимоя қилганини эл-юртимиз ҳаммаша миннатдорлик билан эслайди. Чингиз Айтматов ўзбеклар борасида ҳаммаша илқ гапларни айтган. 80-йилларда марказий маъбуотда халқимиз шаънига қуруқ тухматлар айтилаётган бир вақтда “Правда” газетасида Чингиз Айтматовнинг ижодий мақоласи чиқиши кўнглимизни тоғдек кўтаргани сир эмас.

Ўзбекистон ва Қирғизистон ўртасидаги муносабатлар тарихида янги давр бошланган хозирги пайтда Чингиз Айтматовнинг ўлмас бадийий мероси халқларимиз учун янада муҳим аҳамият касб этмоқда. Унинг гуманизм ва эзгулик ғояларини, миллий ва умумбашарий қадриятлар, турли миллатлар ва эллар ўртасида ўзаро ҳурмат ва ҳамжихатлик ришталарини мустаҳкамлашга қаратилган баркамол асарлари мамлакатимизда миллионлаб нусхаларда нашр этилмоқда. Ўзбекистон Миллий университетида ташкил этилган “Чингиз Айтматов ва Ўзбекистон” доимий экспозицияси фаолият кўрсатмоқда.

1998 йилда давримизнинг буюк ёзувчиси Чингиз Айтматов билан таниқли қозоқ шоири Мухтор Шохоннинг самимий суҳбатлари натижаси ўлароқ дунёга келган “Чўққиди қолган овчининг охи-зори” китобида “Кўздан чиққан бош чанок ёки туркийларнинг тарихига бир назар” бобида қизиқарли мулоҳазалар билдирилган.

Адиб, камтарлик билан малака тарихчи эмаслигини, архивлардан ҳужжатли далил-дастаклар кидирмаганини, қадимий шарҳлару солномаларнинг чангини ютмаганини қайд қилади. Бироқ тарихга ёзувчи нигоҳи билан назар ташлайди. Жумладан, соҳибқирон Амир Темур, Бобуршоҳ, Мирзо Улуғбек каби ўзбек халқидан етишиб чиққан саркарда, олим, алломалар ҳақида ниҳоятда самимий ва илқ фикрларини айтди. Масалан, Олтин Ўрданинг емирилиши борасида шу кунгача тарихчилар Қулиқов жангига катта урғу бериб келишар эди. Бироқ бу борада Чингиз Айтматов биринчилардан бўлиб тарихий ҳақиқатни айтди. Олтин Ўрданинг “узил-кесил тарих сахнасини тарқ этишга сабаб — Ўрда билан Амир Темур давлати ўртасидаги қарама-қаршиликдир. Амир Темур донолиги, олжасизлиги билан донг таратди. У давлат арбоби сифатида санъат, илм-фан аҳлини даврасига чорлаган, уларга ҳомийлик қилган” дея таъкидлайди Чингиз Айтматов.

“Ахир Бобур, Улуғбек каби буюк тарихий шахслар, ҳужмдорлар тўғрисида ҳам замондошларимизга қизиқарли воқеаларни сўйлаб беришимиз мумкин-ку! Шоир, тарихчи, файласуф Бобуршоҳ Ҳиндистонда Буюк салтанатга асос солиди. У илғари Ўш, Андижон вилоятининг ҳокими бўлган эди. Амир Темур каби Бобур ҳам Афғонистонда, Ҳиндистонда буюк элаларини қўла киритади. Дарвоқе, у 11 яшарлик пайтида отасидан айрилади. Унинг кейинги фаолияти ноёб истеъдод соҳиби бўлганидан дарак беради. Ўрта асрларни таъкиқ этган тарихчилар, ёзувчилар шох Бобурнинг жасорати тўғрисида кўпгина китоблар яратганлар. Шохнинг ўзи ёзган “Бобурнома” эса дунёнинг бир нечта тилларига таржима қилинган ва ҳозирги кунимизгача ўзининг тарихий қимматини йўқотган эмас” дейди Чингиз Айтматов.

Мирзо Улуғбек ҳақида эса қўйиладиган ўқиймиш: “Улуғбек Хитойдан Византиягача, Эрондан Усмонлилар салтанатигача бўлган мамлакатлардан — бутун дунёдан олимларни ўз бағрига чорлайди, уларга ҳомийлик қилади. Олимлар эса рибзиеғ, хандаса, табиатшунослик каби аниқ фанлар соҳасидаги билимлари билан ўртоқлашадилар, самарали илмий излашлар олиб борадилар. Улуғбек, айниқса, санъат ва адабиётга алоҳида ғамхўрлик кўрсатади. У ҳукмдор бўлган даврда маданиятнинг мана шу соҳалари янада гуллаб-яшнайдилар. Фақат биргина “Зижи Қўрагоний” асарининг ўзи унинг номи асрлар давомида алоқлар хотирасида яшаш учун етарлидир. Афсуски, ўша даврда туркий халқлар маданияти ва илм-фаннинг бошида турган Улуғбек 55 ёшида қатл қилинади”.

Ўзбек — туркман дўстлиги, улар ўртасида маданий алоқалар ҳуусида гап кетар экан, албатта, энг аввало атоқли туркман шоири ва мутафаккири Махтумқули ҳаёлимизга келади. Айниқса, унинг Бухородаги Қўқалдош, Хи-вадаги Шерғоз мадрасаларида тахсид олганининг ўзиёқ кўхна Ўзбекистон замини азал-азалдан маърифат-маданият бешиги бўлганидан далолат беради. Махтумқули бир қанча лирик шеърлар, лирик-эпик достонлар, ғазал ва мухаммаслар ёзган. Бизгача унинг лирик, фалсафий, панд-насихат характеридаги 10 минг мисрадан ортиқ шеърлари етиб келган. Махтумқули шеърларида туркман халқининг ҳаёти, урф-одатлари, ўз даврининг муҳим ижтимоий-сиёсий ҳодисалари, шоирнинг ички

Айни кунда Марказий Осиё минтақасига тоза нафас, тоза ҳаво кириб келди. Бугун дўсту қадрдошлар, қавм-қариндошлар бир-бирини йўқламоқда, бир-бирига ошқмоқда. Зотан, бу дўсту қадрдошликнинг мустаҳкам ва теран илдизлари узоқ ўтмишларга, улуғ аждодларимизга бориб тақалади. Бу сўзсиз, Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан, минтақа раҳбарларининг сазй-ҳаракатлари, бир-бирини тушунишлари ва англашлари туфайли юз берди. Халқларимиз ўртасидаги дўстлик ришталари янада мустаҳкамланиб, гуллаб-яшнасин!

Шарофиддин ҲАТЛАТОВ

Йўлни топсангиз, МАРРА СИЗНИКИ!

хисобланади. Сайёҳлар бу ерда адашиб, соатлаб йўл тополмай юрадилар холатлар кўп кузатилади. Маълумотларга кўра, бу ерда Наполеон Бонапарт ҳам адашиб қолган. У генералларидан бири билан мазкур бошқотирмадан бир соатда чиқиб кета олмагани айтиб, баҳс бойлаган. Бироқ натижа кутилгандек бўлмаган. Лабиринт марказига ета олган омадли сайёҳни XVIII асрнинг ноёб минораси кутади.

“ESCOT GARDENS” ЛАБИРИНТИ
Британияда жойлашган мазкур лабиринт 2004 йилда қурилган. У 4000 дан ортиқ буталар, кўтарма кўприк ҳамда дарвозалардан иборат. Ушбу лабиринт лойиҳаси устида дунё бўйича 600 га яқин лабиринтлар қурилишига муаллифлик қилган дизайнер Адриан Фишер ишлаган. Ушбу бошқотирмадан чиқишга уринар экансиз, ёввойи тўғиз ва сув қуңдузларига дуч келишингиз мумкин. Чиқиш йўлини топиш ҳам у қадар осон эмас.

“GLACIER GARDEN” ОЙНАЛИ ЛАБИРИНТ
Ушбу ойнали лабиринт Швейцариянинг Люцернд шаҳрида жойлашган. Мазкур жумбоқли иншоот 1896 йилда Женева миллий кўрагазмаси учун махсус қурилган. Уч йилдан сўнг уни Люцернга кўчиришган. Лабиринт 90 та ойнадан иборат. Кирувчилар бошқа ойналарга урилиб кетмасликлар учун кўларини олдида чўзган ҳолда “қуролланиб” киришларига тўғри келади.

“ASHCOMBE” ЛАБИРИНТИ
Мелбурндан унча узоқ бўлмаган Морнингтон ярим-оролда қурилган мазкур жумбоқли майдон уч — жанубий, марказий ва шимолий қисмдан иборат. 1970 йилларда ушбу лабиринтни қуриш учун мингдан ортиқ сарвлар, шунингдек, атиргул ва лаванда кўчатлари ҳам экилган.

“МАРКАЗДА СИГИР” ЛАБИРИНТИ
Германиядаги мазкур лабиринтни мураккаб деб бўлмайди, бироқ яратувчи-

ларнинг фантазиясига қойил қолмай илҳомини йўқ. Мариенфелд номли майдондаги асосий жумбоқ “сигир ошқозони”да жойлашган. Аслида, бу лабиринт шунчаки қурилган эмас. Лойиҳанинг асосий мақсади сигир ошқозонини тасвирлаш орқали унинг овқат ҳазм қилиш жараёнини тушунтириш ҳамда соғлом овқатланишнинг тартиб этишдан иборат.

“АНАНАС” ЛАБИРИНТИ
Гавайидаги ушбу лабиринт “дунёдаги энг катта доимий лабиринт” номига сазовор бўлган. Ананас ўсимлиги лабиринти 1997 йилда “Доле” йирик ананас плантациясида қурилган, аммо орадан ўн йил ўтатгина дунё унинг майдони жиҳатидан катта эканлиги тан олди. Умумий узунлиги 3962 метрни ташкил этади, марказда эса улкан ананас тасвири бор. Лабиринтда марказга етиб олишни ўргатиб турувчи саккизта махфий кўрсатма мавжуд. Лабиринтда ананасдан ташқари 1400 га яқин гавайи ўсимлиги ўстирилади.

“COOL PATCH PUMPKINS” ҚОВОҚ ЛАБИРИНТИ

АҚШдаги бу лабиринт дунёдаги энг фаройиб, ноодатий лабиринт саналади. Чунки у хар йили турли саналарда очилади. Қачонки у ердаги қовоқ пилиб етлса, ушанда лабиринтга кириш имконияти тувилади. Махкур худуд кўп бора Гиннесснинг рекордлар китобига кирган. 2003 йилда 6 гектар майдонли қовоқ лабиринти очилган бўлса, 2011 йилгача унинг худуди 18 гектарга етди. Айни кунда эса 21 гектар майдонли ташкил этади. Шундай қилиб қовоқ плантацияси сайёҳлар эътиборини қозонди. Бу лабиринт ҳам мураккаб лабиринтлар сирасига кириб, ундан чиқиб кетиш учун икки соатдан ортиқ вақт сарфланади. Энг қизиғи лабиринт йилдан-йилга мураккабланиб боради. Сабаби — худуд кенгайверади. Айтганча, мазкур ноодатий қовоқ лабиринти Калифорниядаги Диксонда жойлашган.

Г.ТУРСУНПҲАТОВА тайёрлади.

ЭЪЛОНЛАР

“Best realtor” МЧЖ Фарғона минтақавий филиали бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очик аукцион савдоларига таклиф этади!

Аукцион савдосига «Ўзнефтмаҳсулот» «Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи» шўъба унитар корхонасининг 29.03.2018 йил кунги 09/02-119-сонли хатига асосан, корхона балансидаги қуйидаги қўчмас мулклар бошланғич нархи арзонлаштирилиб такроран қўйилмоқда:

1. Фарғона вилояти, Қувасой шаҳар, Пакана МФЙ, Пакана қишлоғида жойлашган “Чорвачилик фермаси” бино-иншоотлари.

Бошланғич баҳоси — 1 376 288 022 сўм.

2. Фарғона вилояти, Тошлоқ тумани, Ахшак ҚФЙ, Бешалиш даҳаси 4-цех худудида жойлашган “товуқхона ва чўчкахона” бино-иншоотлари.

Бошланғич баҳоси — 59 229 130 сўм.

Аукцион савдолари 2018 йилнинг 14 май куни соат 14:00 да бўлиб ўтади. Буюртмалар расмий иш кунлари соат 9:00 дан 16:00 гача қабул қилинади (13:00 дан 14:00 гача тушлик). Буюртмаларни қабул қилишнинг охириги муддати: 2018 йил 11 май соат 17:00 гача.

Савдода қатнашиш учун буюртма билан биргаликда қуйидагилар тақдим этилади:

- юридик шахслар учун — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек, тўлиқ ваколатли вакилнинг савдода қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

- жисмоний шахслар учун — паспортнинг нусхаси, савдода тўлиқ ваколатли вакил қатнашган тақдирда, шунингдек, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

- аукцион тўғрисидаги билдирिशномада кўрсатилган банк ҳисоб рақамига закалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси.

Савдо ғолибига аукцион ўтказилган кундан бошлаб 10 кун ичида сотувчи билан олди-сотди шартномасини тузиш мажбурияти юклатилади.

Талабгорлар объект бошланғич баҳосининг 15(ун беш) фоиздан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини савдо ташкилотчаси “Best realtor” МЧЖ Фарғона минтақавий филиалининг «Трастбанк» Фарғона филиалидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари шарт: Х/Р: 2020 8000 3004 3360 1012. МФО: 01123, СТИР: 303179580. Савдо ташкилотчаси жойлашган, савдода қатнашиш учун буюртмалар қабул қилинадиган ва савдо ўтказиладиган манзил:

Фарғона шаҳар, С.Темур кўчаси, 45-уй, 3-қават, 6-хона. Телефон: (99895)402-54-75. www.emulk.uz. best.fergana@inbox.uz. Лицензия RR-0225.

“FARG’ONA MULK SERVIS”
МЧЖда бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очик аукцион савдосига Фарғона вилояти Давлат солиқ бошқармаси балансидаги техник носоз ҳолдаги қуйидаги автотранспорт воситалари қўйилмоқда:

1. “MATIZ” русумли, 2006 йилда и/ч, д/р: 40 735 NAA, бошланғич баҳоси — 8 152 547 сўм;
2. “MATIZ” русумли, 2006 йилда и/ч, д/р: 40 880 NAA, бошланғич баҳоси — 9 537 615 сўм;
3. “MATIZ” русумли, 2006 йилда и/ч, д/р: 40 518 OAA, бошланғич баҳоси — 8 582 734 сўм;
4. “ГБА СПГ МАТИЗ DLX” русумли, 2006 йилда и/ч, д/р: 40 515 BAA, бошланғич баҳоси — 8 964 744 сўм.

Аукцион савдолари 2018 йилнинг 14-май куни соат 10:00 да бўлиб ўтади. Аукцион савдосига талабгорлардан талабномалар хабарнома чиққан кундан бошлаб, иш кунлари соат 10:00 дан 16:00 гача қабул қилинади. Талабномалар қабул қилишнинг охириги муддати: 2018 йил 11 май соат 16:00.

Талабгорлар диққатига! Оқорида кўрсатилган мулклар 14-май кунги савдода сотилмаган тақдирда, такрорий савдоси 2018 йилнинг 25-май куни соат 15:00 да бўлиб ўтади. Такрорий савдога аризалар қабул қилиш аукцион савдосидан бир кун олдин тўхтатилади.

Савдо ғолиби деб топилган шахсга 10 (ун) иш куни ичида сотувчи билан олди-сотди шартномаси тузиш мажбурияти юклатилади.

Талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 15 фоиздан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини заклат қилиш шартномаси имзолагандан сўнг “FARG’ONA MULK SERVIS” МЧЖнинг ХАБ «Трастбанк» Фарғона филиалидаги қуйидаги ҳисоб-рақамига тўлашлари лозим: Х/Р: 2260 4000 6003 9634 2001. МФО: 01123. СТИР: 303 054 753.

Мурожаат учун манзил: Фарғона шаҳар, С.Темур кўчаси, 45-уй. Тел: +99895-402-54-75. Гувоҳнома № 1894.

Тошкент шаҳар Учтепа тумани “Дегрез” МФЙ, Бешқайрағоч кўчаси 61-а уйда жойлашган савдо дўконининг 10010201010003-рақамли кадастр ҳужжатлари йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўқув даволаш комплекси тиббиёт коллежи томонидан Нозимхон Абдурахимовна Муминова номига 2007 йилда берилган К №1872900 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тулқунов Алишер Абдурауф углига 2010 йил Олмасор тиббиёт коллежи (Собир Раҳимов тиббиёт коллежи) томонидан К № 0100249 рақами билан рўйхатга олинган диплом йўқолганлиги сабабли

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

УЙГУНЛИГИ

шилиб олинган пусти ва донлари куй-молларга бепул озука бўларкан. Утган йилнинг ўзида уч юз минг долларлик махсулот экспорт қилинбди. Пулни супуриб олиш дегани мана бунақа бўлади!

Бу туман хусусида гап кетганда, машхур "Тоҳир-Бағдод" телеканали устида тўхталиб ўтмасликнинг иложи йўқ. Машхурлиги шундаки, бу жойга Саид Аҳмад, Одил Ёқубов, Эркин Воҳидов, Абдулла Орипов, Неймат Аминов, Ўткир Хошимов, Муҳаммад Юсуф сингари доврўкли зотларнинг қадами теккан. Телеканал қошида вилоят ёзувчилар ҳамда журналистлар уюшмалари билан биргаликда "Ижодкорлар уйи", адабий тўғрак ташкил этилган.

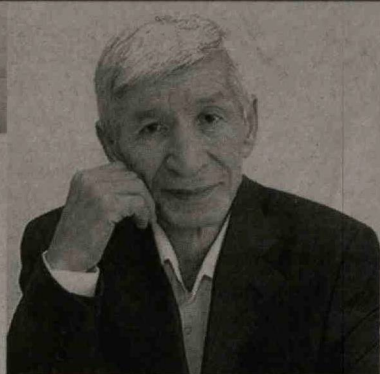
Тўғрак ҳақида сўз юритаётиб, бу мавзуга батафсилроқ ёндашгим келди. Миллатимизнинг маънавий жиҳатдан янада баркамолликка эришувиди ҳеч нима адабиётнинг ўрнини босолмаслиги назарда тутилиб, юртимизда китоб чоп этиш ва китобхонликни тобора авж олдириш, китоб дўконлари, кутубхоналар фаолиятини кескин жонлантириш; ижодкорлар, айниқса, ёш қаламкашларга рағбатлини кучайтира бориш борасида мамлакатимиз бўйлаб амалга оширилаётган кенг қўламли ишлар Фарғона вилоятида ҳам ўз аксини топмокда. Барча шахар ва туманларда ўн олти адабий тўғрак ташкил этилиб, зарур воситалар билан жиҳозланган хоналар ажратиб берилган, уларга аъзо бўлган ёшлар сони беш юз етмиш нафардан ошиб кетди. Фарғона шаҳрида Фарид Аҳмад, Гулчехра Асророва, Марилонда Исмоил Махмуд, Қўқонда Фарид Хусанова, Фарғона туманида Аъзам Исмоил, Риптонда Баҳодир Исо, Ёзёвонда Ўқтамхон Солиева, Қувада Зухра Алиева, Олтиариқда Азиза Жўраева, Бағдодда Карима Ашурова бошқарётган тўғраклар алоҳида тилга тушган. Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси вилоят бўлими раҳбари Ёнахон Сиддиқова буларга доим бош-қош бўлиш билан бирга, вилоятда яшаб ижод қилаётган Охунжон Хакимов, Малика Мирзаева, Матлуба Дехкон қизи, Йўлдош Солижонов, Санъат Махмудова, Сиддиқ Мўмин, Мақсуда Ёгамбердиева, Гул-

бахор Саидганиева, Каххор Йўлчиев, Рашидхон Шукуров каби фаоллардан ташқари, пойтахтдан келиб турувчи қаламкашларни ҳам жойлардаги тўғракларга бошлаб бориб, маҳорат дарслари уюштириб туради. Хаваскор ижодкорларнинг олдинги ва кейинги авлодлари Худойберди Тўхтабоев, Муҳаммад Али, Жуманиёз Жабборов, Бахтиёр Назаров, Махмуд Тоир, Ўткир Раҳмат, Сирожиддин Саййид, Абдуғафур Расулов, Тўлан Низом, Хабиб Саъдулла, Аҳмадхон Мелибоев, Шухрат Жабборов, Баҳодир Карим, Қўчқор Норқобил, Шухрат Ризаев, Ахром Аҳмедов янглиғ таниқли адиб ва журналистлар билан ўтказилган учрашувларни хануз сурурга чулғана-чулғана эслаб юришди.

Утган йилнинг ўзида Зомин семинари иштирокчилари бўлган Абдуманноб Мансуров билан Нозима Хабибуллаева қўлиб-қаторига кирди, китоблари Ижод фонди томонидан катта тиражда нашр этилиб, анъанага кўра, республика кутубхоналарига тарқатилди. Жасур Аҳмедов, Фароғат Рўзиева, Масиҳуллох Мадаминов, Меҳринисо Аҳмаджонова, Асрор Солижонов, Мурувват Гаффоржонова сингари ёшлар вилоят, республика миқёсида ўтказилган турли танловларда совринли ўринларни эгаллади. Бу йил "Ёш китобхон" танловининг республика босқичида биринчи ўринни олиб, президент совғаси — "Spark" автомобили билан мукофотланган олтиариқлик Шарофатхон Исмоилова ҳам, асли, тўғрак кўрганлардан.

Яна аввалги мавзуга қайтсак, мустақиллик шарофати билан 1996 йилда фаолиятини бошлаган "Тоҳир-Бағдод" телеканали кўрсатувлари доираси ҳозир биргина Фарғонани эмас, Андижон, Наманган вилоятлари худудининг талай қисмини ҳам камраб олган. Бу ҳол кўшнилари ўз махсулотларини бир-бирига рекламалаб боришдан ташқари, у ёки бу турдаги хонашарларни сотиб олишларини маълум қилиб туриш имконини яратиб, маҳаллий тадбиркорлар орасидаги алоқаларни кучайтиришда жуда қўл келмокда.

Энг қойил қоларлиси, туман ҳокимлиги кўмағига таяниб, бу телеканал

Анвар ОБИДЖОН,
Ўзбекистон халқ шоири

яқингинада мамлакатимиз миқёсида ҳам катта янгилик ҳисобланмиш рақамли форматта ўтди. Республика телерадиокомпанияси тизимидаги мохир тележурналистлардан саналгучи Сохибжон Алижонов, Озода Тўрақуловаларни тарбиялаб етиштирган бу телеканалда ҳозир ўн беш нафар ходим ишлаб турибди. Энди, хабарлар тезкорлигини ошириш мақсадида Бувайда, Олтиариқ, Ўзбекистон, Риптон, Яйпан, Бешарик туманларида мухбирлик бўлимлари ташкил этилаётгани туфайли, уларнинг сони ўттиз нафарга етадиган бўлди.

— Бир нарсани билиб қўйинглар, водийнинг ағ-бағидаги ҳеч қайси туманда бизниқидан бўлак телеканал йўқ, — дея, бардодча шевада мағрур сўз қотди телеканал раҳбари Тоҳиржон Ҳамроқулов. — Бу энгандан кўпайтур мактапни деманлар-у, мабодо, бирорта туман телеканал ташкил қилганда, хали-вери биз минан калла уриштиролмайдик.

Аслида, ишлаб чиқаришда ҳам, маданий-маърифий жабҳаларда ҳам туманини бирдек юксакка кўтариб келаятган азамат бардодларнинг айнан мана шу динг-динг-лама сўзлари, чапанича шеvasи кўнгил томирчаларини ёқимли қитқиллаб, оғайнилар даврасига доим бошқача бир лаззат бахш этади.

Атай Бағдодга келиб, уйга қалампирсиз қайтиш ноқулайдек туюлди, бозорга кирдим. Кирдим-у, қалампир сотиб ўтирганларнинг буниси Саид Анварга, унис Набижон Боқийга ўхшаб кўринаверди. Уларга қараб, нима, гонорарлар камлик қилмаптими, дейишдан ўзимни зўрға тийиб турардим.

Алданганлар қисмати

ТАҚДИМОТ

Бугунги кунда муқаддас динимизни ниқоб қилиб олган ёвуз кучлар томонидан дунёнинг турли нуқталарида амалга оширилаётган жиноий хатти-ҳаракатлар барчамиздан хушёрлик ва эҳтиёткорликни талаб этади.

Яқинда Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонасида "Замон-Пресс-инфо" нашриёт уйи томонидан чоп этилган "Саробга алданганлар қисмати" китобининг тақдими бугунги куннинг энг долзарб муаммоларидан бири — терроризм ва унинг хатарли оқибатларига бағишланди.

Ушбу китобда экстремистик оқимларга қўшилиб, бу гуруҳларнинг соф исломий кадриятлардан қанчалик узоқ эканини ақл-идрок билан англаб етган ҳамюртларимизнинг кечмишлари, иқдор ва тазаррулари, ўзи қилаётган ишнинг мазмун-моҳиятини вақтида тушуниб етмагани акс эттирилган.

Китоб ўқувчини хушёрликка қорлайди. Дин ва диний ақидапарастлик, соф исломий кадриятлар ва терроризм сингари тушунчаларни фарқлашда катта аҳамият касб этади.

Тадбирда тегишли давлат ва жамоат идоралари ходимлари, олий ўқув юрталари талабалари, ҳуқуқ-тартибот идоралари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари қатнашиб, ўз

таклиф ва муносабатларини билдиришди.

— Мазкур китоб икки қисмни ўз ичига олади, — дейди тўловчи ва масъул муҳаррир Рустам Жабборов. — Тўпلامда қилган хатоси учун жиноий жавобгарликка тортилган, жазони ижро этиш муассасасида жазо муддатини ўтаётган ёхуд ўтаб қайтган ҳамюртларимизнинг иқдорлари, надоматлари, шунингдек, уларнинг оила аъзолари, яқинлари, маҳалладошлари томонидан йўлланган мактублари жой олган. Албатта, ушбу мактубларга нашриёт муҳаррирлари томонидан бадий тил ва услуб нуқтаи назардан жузъий ўзгартишлар киритилган. Бирок уларнинг мазмунига путур етказадиган даражада тахрирга йўл қўйилмади. Мактуб муаллифлари айтмоқчи бўлган барча фикр-мулоҳазалар, мақсад муқаддас моҳияти сақлаб қолинди.

— Мактубларнинг аксарияти икки-уч йиллар давомида "Даракчи", "Судейна", "Даракчи плюс" газеталарида чоп этиб келинган, — дейди муаллифлардан бири Дилфуза Собирова. —

Мактублар матбуотда эълон қилинган, қўлаб муштарийлар ўз фикр-мулоҳазаларини тахририятимизга йўллашди. Шу тариқа мазкур мактубларни китоб ҳолида жамлаб ўқувчиларга тақдим этишга эҳтиёж туғилди. Маълум сабабларга кўра, китобдаги айрим исм-фамилялар ўзгартирилди. Мактубларни бизга етказишда ҳуқуқ-тартибот идоралари ва жазони ижро этиш муассасалари мутасаддилари катта ёрдам берди.

Китобнинг минг нусхаси мамлакатимиздаги олий ўқув юрталари, ахборот-ресурс марказлари, маданий-маърифий масканларга тарқатилиши кўзда тутилган. Тўплам ҳамюртларимиз ва айниқса, ёшларимиз учун оқу қорани, ҳам билан ноҳакни, яхшию ёмонни ажратишда муҳим қўлама бўлади, деган умиддамиз.

Назржа БОБОМУРОДОВА,
"Hurriyat" муҳбири

ТАРИХИЙ ҚАРОР МУБОРАК

Бошланғич
1-бета

2 минг нусхада чиққан ушбу китобини Тошкент шаҳридаги муҳлисларимга, 500 донасини мактаб ва коллежларга бепул совға қилдим. Коланлари уйимда турибди. Албатта, ижодкор учун муҳлиси китоб совға қилишдан мароқли иш йўқ. Аммо, уни ўз хисобидан нашр этиб, ижоди махсулини текинга тарқатаверган ижодкор бора-бора деворга суяниб қолмайдими?

Президентимизнинг ижод ахлига меҳрларининг тисмоли бўлган Алишер Навоий номидаги Миллий борада Адиблар хибонининг қисқа вақт ичида қурилиб ишга тушишини биз, "Меҳр муъжизаси" де-моқдамиз. Юксак дид ва дид-зайнда жиҳозланган бинога кирсанг чиқинг келмайдик. Кент ва ёруғ мажлислар зали, кичик заллар, кутубхона ва кироатхоналарда ўзининг ўз уйингидек сезасан.

Қарорда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси муассислигида нашр этилаётган, "Шарк юлдузи", "Звезда Востока", "Жаҳон адабиёти", "Ёшлар", "Амударё" каби нашрларни қозғо билан таъминлаш, босма хона харажатларини қоплаш ва уларнинг обунасига қўмаклашиш учун "Ижод" жамоат фондида қўшимча маблавлар ажратиш назарда тутилсин, деб ёзиб қўйилган.

Авалло, ушбу нашрларни Ёзувчилар уюшмаси биносига жамланган ва уларнинг барчаси интернет тармоғига уланган мақсадга мувофиқ бўлди. Хар ойда машхур шоир ва ёзувчиларнинг ҳаётига оид учрашувлар, мушоиралар, китоблар ва фотосуратлар кўргазмалари ўтказилиши яхши анъанага айланди. Бундай тадбирларга Тошкент шаҳридаги олий ўқув юрталари, коллежлар, лицейлар ва мактабларнинг ўқувчилари ташриф буюриши ёш авлоднинг адабиёт оламида янада яқинлашти-рмокда.

Шоир, адиб минг-минг бор истеъдодли бўлмасин, гар замона наросо бўлса, ижодкорнинг умри хазонга юз тутганини тарих бизга кўрсатиб турибди. Адиб бўлгани учун, халқининг дардини ёзгани учун Алвастикўфлик деб, номланган жарликларда отиб ўлдирилган ўзбек романчилигининг бетакор намоиясида Абдулла Қодирий қонли юрагининг гурсиллаб уришини биз бутуннинг ижодкорлари замоналар оша унуттишга ҳаққимиз йўқ.

«Навоий» романини ёзиб ўз халқининг қаддини тикла-маган ва бу бахтдан ўзи ҳам мамнун Ойбекнинг юксак ижоди ерга урилганида адибнинг холатини тасаввур этиш нақадар мушкул. Ҳазрати Навоий хотирасига ҳурматсизлик қилганларнинг гапини маъқуллаган замона бедодлиги адибни тилдан қолдирди. Бу адолатсизликни қайси тил, қайси сўз билан ифодаламоқ мумкин.

Ойбек замондошларининг айтишига тилдан қолган адиб ичидидаги фарёдини чиқариш мақсадида (қўшнилари эшитмаслиги учун) уйининг ертўласига кириб, ўқиб-ўқиб йўллар экан. То Ойбек ертўладан чиққанича оиласидагилар ертўла эшити олдиди сим-сим йўллар турар эканлар.

Ёзмок орузси, ёзганда ҳам тўйиб ёзмок орузси адиб ахлига то сўнгги дамгача ҳамроҳ бўлади.

Атоқли давлат арбоби ва халқимизнинг сеvimли адиби Шароф Рашидов ҳақидаги китобларни ўқиб, ул мухтарам зот билан суҳбатда бўлган азизларнинг хотираларини тинглаб, Шароф Рашидовнинг ҳаёти чангалзор ичра кечган экан, деган ўйлар кечди хаёлимдан. Рашидов ўз халқини, миллатини қадр-қимматини асраш учун хар кун, хар лаҳза чангалзор тиканларига танланган. Тузма раҳбарлик қобилияти, она Ватанига мухаббат, юксак эътиқоди туфайли

24 йилда бошқа республикаларга раво қўрилмаган бунёдкорлик ишларини амалга оширишга эришди. Марказ Ўзбекистонга нима берган бўлса, албатта, Рашидовнинг олий даражадаги дипломатик салоҳияти туфайлигина берган.

Афсус, замона куткуси Рашидовга халқини овоз ва обод ҳолда асрай олишга, халққа эса Рашидовдек отасини асрашга имкон қолдирмади. Бир кун Шароф Рашидов аллаҳахалда ишдан қўйилган, руҳан эзилган ҳолатда қайтиб келган эканлар. Турмуш ўртқоклари Хурсаной опа бу аянчли ахволнинг сабабини сўраганларида "Бугун 200 та йигитни марказ бўйруғи билан афғонистонга урушга жўнатдик. Улардан нечтаси қайтди, нечтаси қайтмади, билмайман, деган эканлар қўзлариди ёш билан. Ха, халқини жонидек севувчи бу инсоннинг ҳаёти чангалзор ичидида бўлганда ҳам, хар битта тикани заҳарли чангалзор ичра кечганидан далолат. Шароф Рашидов адабиётимизнинг йирик вақили эди. Ўзбек адабиётининг, унинг олтин меросларини асраб қолиш учун қўлдан келган хизматини аямаган.

Президентимиз 5 апрел кунини имзолаган "Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси фаолиятини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорини том маънодаги тарихийлиги ҳам шундаки, у қўлга қалам тутган хар бир ижодкорнинг моддий ва маънавий манфаатларини хар томонлама ҳимоя қилади ва маънавий меҳнатини адолатли баҳолайди. Албатта, бундай пайтлар тилинган тақдор ва тақдор Ҳамид Олимжоннинг қўлидаги сатрлари айланади:

Умрида ҳеч гул

қўрмас йўллар,

Ўтганларнинг ҳаққи

ҳам сенда.

Хар баҳорни

йўллар қаршилаб,

Кутганларнинг ҳаққи

ҳам сенда.

Қарорнинг 4 бандида шундай кўрсатилган:

Тошкент шаҳрида имтиёзли ипотека кредити асосида 110 та квартирани уй-жой қуриш ишлари бошлангани маълумот учун қабул қилинсин;

Қорақалпоғистон Республикаси Жўқориги Кенгеси ҳамда вилоятлар ҳокимликлари 2018—2021 йилларда худудларда яшаб фаол ижод қилаётган, уй-жойга муҳтож Ушмоша аъзолари учун имтиёзли ипотека кредити асосида уй-жойлар ажратиш бўйича аниқ режалар ишлаб чиқсин ва Вазирлар Маҳкамасига тақдим этсин. Вазирлар Маҳкамаси мазкур режаларнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишини қатъий назоратга олсин;

Мазкур уй-жойларни тақсимида қонунийлик ва адолат мезонларига эътибор қаратилсин.

Уй-жой муаммосига дуч келмаган бирорта ижодкорни топиш қийин. Айни ишлаб-диган, ижод қилаётган пайтда, уй-жой муаммоси туфайли қанча умримиз сарсон-саргончиликда кечганини, ўша машаққатлар ичидида ёш имконини излаб, юраклар эзилганини айтсак, бу ёри ҳаммамизники бир дoston бўлади.

Худудларнинг ўзида ҳам ижодий шароит яратилса, уй-жой билан таъминланса, синахат-саломатлиги назорат қилинса, ижодкор ижодий муҳит излаб Тошкентга қўчиб, бола-чақасини безовта қилиб юрмайди.

Қарорни ўқиб, кунни кеча Қорақалпоғистонда яшовчи 2 нафар шогирд кизларим, энди ўз худудларидаги олий ўқув юртига ўқишга кириб, ўша ерда ижод қилиб, ота-онаси ёнида бўлишга қарор қилишганини айтишди.

Зулфия МҲМИНОВА,
шоира

Адабиёт — ривожланиш дир

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг "Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси фаолиятини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори адабиётимизни янада юксалтириш, ёш замонавий шоир ва ёзувчиларнинг бадий маҳоратини ошириш, хар томонлама қўллаб-қувватлаш, ижодий меҳнатини муносиб рағбатлантириш, китоб савдосини тўғри йўлга қўйишда муҳим восита бўлди. Албатта, юксак маҳорат билан яратилган асаргина китобхонни ўзига тортади. Ижод ва маҳорат орасидан қандайдаси эр-ғашиб юрган ижодкоргина ўз йўлини топади. Бизда юксак бадий қимматини йўқотмаган асарлар кўп. Улар фақат ўзимизнинг китобхонларимиз ёки ёлмачиларнинг дўконларида эмас, жаҳон миқёсида чиқишини оруз қиламиз. Аммо ҳозирги асарларни чет-эл ёзувчиларининг ижоди билан солиштирганда, рақобат қила оладими? Тўғри, бугун одамларнинг китоб ўқишдан бошқа дардлари кўпайиб, ўз ташвиши ва муаммолари атрофида ўралашиб қолган бир пайтда сўз қадри, аниқроғи, адабиётнинг муқаддаслигини сақлаб қолтиш осон эмас.

Мазкур қарорда, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетини қосида Олий адабиёт курсини ташкил этиш ҳақидаги тақлими маъқуллагани ҳам адабиётимиз тарихида тубдан янгила-нишларга сабаб бўлди. Сир эмаски, курс битирувчиларига берилган давлат гувоҳномасида муаммо бўлгани учун фаолияти тўхтаб қолган. Энди 2018—2019 йилдан бошлаб Олий адабиёт курси тингловчиларига магистр даражаси берилди. Шу қурсда тақсими олган бир қаламқаш сифатида бундан жуда қувондим. Қарши педагогика билим юртини тутатганига қарамай, 2003 йилги Зомин семинарида бош совринни қўлга қиритиб, Олий адабиёт курсига им-

тиёзли равишда ўқишга қабул қилинганман. Шу дипломи инобатга олиб, мени "Hurriyat" газетаси тахририяти ишта олди. Ўн беш йиллик иш фаолиятим давомида 2005 йилда хар йили мустақиллик арафасида ўтказилаётган "Энг улук — энг азиз", 2015 йилда "Эътироф" Республика танловларида биринчи ўрин сохибаси, 2016 йилда "Олтин қалам" Миллий мукофоти совриндори, 2017 йилда "Йилнинг энг фаол" журналисти бўлдим. 2016 йил Мустақиллик мизининг 25 йиллик қўқрак нишон билан тақдирландим. Шу пайтга "Яшил тушлар", "Қуёшга йўл", "Еруғ сирлар" шеърый тўпламларим чоп этилди. Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзолигига қабул қилиндим. Албатта, хар бир муваффақиятим замирида Олий адабиёт курсида юксак савияли мутахассислардан олган билим кучини ҳис қилганман. Демак, энди меннинг ҳам дипломи инобатга олинади.

Назаримизда, ёш ижодкорлар бадий адабиёт нималигини, қалам масъулияти нақадар залворли эканини билиш учун ҳам Олий адабиёт курсини қайта тиклашга зарурат сезилди. Кимдир адабиёт йўналишида ўқув юрталар бор-ку, дейиши мумкин, аммо филологларни тайёрлаш бошқа, ижодкорлар бошқа масала деб ўйлайман. Дунё адабиётининг шох асарлари, адабиётимизнинг тарихи, бугун ва назарияси ҳақида тўлиқ тасаввурга эга бўлмай туриб, қандай интеллектуал жиҳатдан юксак асарлар яратиш мумкин? Қолаверса, бугун адабиётимизда ечимини қўлиб турган муаммолар кўп. Кейинги пайтда классик шоирларимизнинг шеърлари, улардаги гўзаллик ва тиссолларнинг маъноларидан узоқлашиб кетяпти. Шу пайтгача Навоий асарларининг луватидан бошқа луватлар ўрганилмаган. Навоий асарларининг матншунослигида ҳам қўп қалқаш-ликларга дуч келамиз. Абдулла Қодирий, Каххор, Ойбекдек ардоқли ёзувчиларимизнинг тилини ўрганиш, поэтик луватини билиш, услубларини таҳлил қилишда

халигача янгила ёндашув сезилма-япти. Утган асарининг 70-80 йиллар адабиётшунослиги қилинган чиколмайлими. Қачон она тилимизнинг ичига қирамиз? Бетақор ше-валаримиз, халқ ибораларини ил-қаймиз? Бунни бошқа соҳаларда таълим олиб, адабиётга меҳри бўлақча қаламкашлар ҳис қил-маса, ким ҳис қилади? Асарлар-ида чинакам ўзбек юраги, нафаси ва қалбини бермаса, ким бера-ди? Уларда ватанпарварлик туй-ғуси чуқур бўлиши керак. Бизга тарихий илдиларимизга чуқурроқ киришга нима ҳалакит берапти? Ахир, ўзбек халқининг ҳам аср-лар давомида бошидан кечирган қанча синовлари бор. Қачон унинг руҳий баяллангичи, маънавий ҳаёти, маданий бойликлари, эр-кисизликка қарши курашини оча-миз? Ўша давр нигоҳи билан қараб, узоқ ўтмишга баҳо бера-миз? Янги замонимизнинг шиддат билан ўсиб келаятган қучларини қўрамиз? Нимани қаламга олиш муҳим ёки муҳим эмаслигини ан-галяймиз? Кейинги пайтда адабиёт-имизда маншый мавзулар кўпайиб кетди. Бу танглик театр, санъати-мизга ҳам ўз таъсирини ўтказяпти.

Юртбошимиз мамлакатимизда совлом ижодий муҳитни яратиш, адабий жараёни жонлантириш, ёш ижодкорларни хар томонлама қўллаб-қувватлаш ва бадий жи-ҳатдан қанча тарғиб қилинмасин, барибир қалбга сингмайди. Шу пайтгача замон қаҳрамонни тисмо-лида қанчадан-қанча асарлар яра-тилди, лекин ҳеч бири Отабек, Йўлчи ёки Обид кетмончалик юра-гимиздан жой ололмади. Билим захираси бўлмаган жойда сўзининг жозибаси ва қудрати ҳам сезил-майди. Ижод ахлига шунча ра-м-хўрлик кўрсатилаётган бир пайт-да бунга жавобан, аввало, чиқара-ётган китобларимизнинг мазмун-моҳияти ҳақида бош қотиришимиз, ўзимизга танқидий баҳо бера оли-шимиз керак.

Адиба УМИРОВА

Худоёрхон ҳам китоб ўқиган

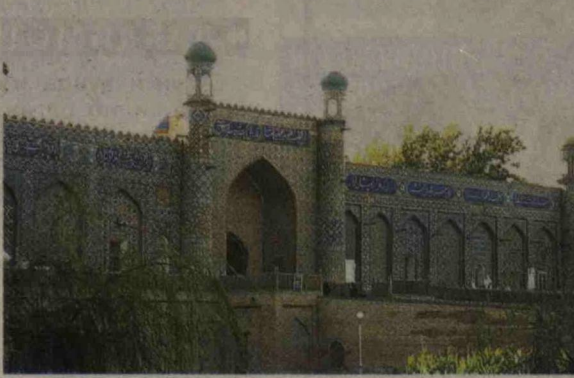
ТАДҚИҚОТ

Халқимиз азал-азалдан китобга катта ихлос ва эҳтиром билан қараб келган. Ўзбекистонда китобчилик тарихи узоқ асрларга бориб тақалади. Жумладан, мўғуллар босқини арафасида Бухорода жуда катта кутубхоналар мавжуд тарихий манбаларда қайд этилган. XIX аср охирида қўкон хонлиги, Бухоро амирлигида сарой кутубхоналари минглаб китоб фондларига эга бўлган.

Хусусан, «XVIII асрда ташкил топган қўкон хонлигида ҳам сарой кутубхоналари мавжуд бўлиб, Умархон, Муродхон ва Худоёрхон даврларида бу кутубхоналар ноёб китоблар билан бойиб борган. Мазкур кутубхоналарда нафақат маҳаллий, балки хинд, афғон муаллифлари ҳамда бошқа Шарқ мамлакатларида яшаган муаллифларнинг тарих ва география, тиббиёт ва тилшунослик, грамматика, қонуншунослик, илоҳиёт ва бошқа фанларга доир қадимги қўлёзмалари сақланган.

Худоёрхон даврида сарой кутубхонасига хусусий шахслардан қўллаб қўллама китоблар сотиб олинган. Қўкон хонларининг қўлёзма китоблардан иборат китоб омборлари ва кутубхоналари ҳақидаги бир маълумотлар рус қўшинининг 1875 йилги Қўқонга истилочилик юришида қатнашган иштирокчилар хотираларида учрайди. Мазкур юришда қатнашган А.Л.Кунга қўлёзмалар ва бошқа маданий бойликларни йириш топширилган. А.Л.Куннинг ёзишича, унинг вазифаси маҳаллий тиллардаги китоблар, қўлёзмалар ва ҳужжатларни мумкин қадар қўпроқ тўплашдан иборат эди. Хоннинг китоб омборлари ва кутубхоналари

дан араб тилида ёзилган, асосан диний мазмундаги 103 дан ортиқ қўлёзма китоблар (Қуръони Карим нусхалари, авлиёларнинг ҳаёти ва фаолиятига оид асарлар, хадислар тўпламлари ва бошқалар) олиб кетилган. Қўкон хонларининг китоб омборларида араб ва форс тилларида, турк-чиғатой лаҳжасида битилган асарлар ҳам бўлган. Хонлик китоб омборларидан топилган Шарқ қўлёзмаларининг катта қисми Петербургдаги император кутубхонасига (бугунги Россия Миллий кутубхонаси) олиб кетилган. Қўкон сарой кутубхонаси XX асрнинг бошида абгор ҳолатга келган, унинг қўлёзмалари талон-тарож қилинар, аксарияти бозорларда сотилар эди. 1902 йилда қўлёзма асарларни топиш ва ўрганиш мақсадида Қўқонга келган рус шарқшунос олими, академик В.В.Бартолд хоннинг сарой кутубхонасини қўздан кечириб, таассуф билан шундай ёзган эди: «Айни вақтда бирорта ҳам қўлёзмаларнинг тўпламлари мавжуд эмас, ҳатто 1897 йили К.Г.Залеман кутубхона китобдори Саримсоқхожининг уйда қўрган Худоёрхон кутубхонасининг оз сонли қолдиқлари ҳам қўйиб бўлган».

Қўкон хонлигининг сарой кутубхонаси тўғрисида Яхёхон Дадабоев маълумотлари ҳам муҳимдир. Я.Дадабоев таъкидлайди: «Бизга етиб келган маълумотларга қўра Худоёрхон ўрдадаги мадраса қосида катта кутубхона мавжуд бўлган. Бу кутубхонада нафақат китоблар сақланган, балки исломда муҳим бўлган Қуръон тавсири, хадис ҳамда фикҳга оид китоблар қўпроқ нусхада қўчиртириб уларга Худоёрхон муҳри ҳамда «мулки вақф» деган ёзув бор муҳрлар туширилган. Бу китоблар мадрасаларга, қорихоналарга ва бошқа диний муассасаларга вақф мулки сифатида тарқатилган. Бундай китобларни бозорга чиқариш тақиқланган». Юқорида айтиб ўтилган Қуръони Карим китоби ҳам хон кутубхонасидан жой эгаллаган эди. Унинг ҳар 18-саҳифасига Худоёрхоннинг муҳри урилган бўлиб, китоб Қўқон ипак қовоғига таалиқ хати билан ёзилган.

Худоёрхон саройи кутубхонасидан мавжуд бўлган Қуръони Карим нусхаларидан яна бири Фарғона Ўлкашунослик музейида ҳам сақланмоқ-

да. «Худоёрхоннинг сарой кутубхонасидан келтирилган ушбу китоб муқоваси теридан тайёрланган ва сарғиш тусдаги рангда қопланган. Бу қўлёзма қўфий хатида санъаткорона қўчирилган бўлиб, 75 жойига Худоёрхоннинг «вақф фисабиллулох» ёзуви муҳри босилган. Шунингдек, 36 та кичик муҳр бўлиб, унга ҳам «вақф фисабиллулох 1287» деб, унинг ёзилган санаси ҳам кўрсатилган. Оятлар ўртасида 36 жойга ой шақлидаги тамга, ёй, қуёш рамзлари тилло рангда босилган».

Қирғизистонлик тарихчи Қияс Молдоқасимов томонидан интернет тармоғига жойлаштирилган мақолада бугунги кунда Қирғизистоннинг Баткен вилоятида яшайётган Махмуд исмли шахснинг шахсий кутубхонасидан оғирлиги 16 килограмм Қуръони Карим нусхаси мавжудлиги айтиб ўтилган. Мақолада қайд этилишича, ушбу китоб Худоёрхон мамлакатдан чиқиб кетиши вақтида Тошмат қозига ҳадя қилинган бўлиб, қози бу китобни авайлаб-асраган ва фарзандларига ҳам бу муқаддас китобни асрашларини айтган Махмуд Тошмат қозининг учинчи авлоди экан. Ушбу Қуръони Карим китобининг сўнгги бетиде қўчирилган йили — 1277 хижрий йил кўрсатилган бўлиб, уни милодий йилга айлантирилса 1856 йилга туғри келади. Ҳар бир 7-бетига Худоёрхоннинг 1-хон бўлганлигидаги ва 2-3 марта хон бўлган вақтидаги 2 турли муҳрлари босилган. Муҳр Худоёрхоннинг ўзига тегишли. Кичкина муҳрада Худоёрхоннинг ўзининг номи яна отасининг номи бор. Бу муҳрнинг устида «фаттах» деган ёзув бўлиб, бу бир неча мар-

та хон бўлганлигини далиллайдиган муҳрдир. Китобдаги яна бир муҳрга «вақихун хий сабийбиллох» (бу нарсга ҳеч қандай пулга, ҳеч қандай нарсга сотилмайди) деб ёзиб қўйган.

Мақола муаллифининг айтишича, диний мазмундаги китоблар хонлик кутубхонасида қўллаб қўллаб сақланган.

Худоёрхон мамлакатдан чиқиб кетиш чоғида турли хил бойликлар билан бирга кутубхонадаги баъзи қимматли китобларни ҳам ўзи билан бирга олиб кетганлиги айрим китобларни эса яқин танишларига ҳадя қилганлигини қуйидаги манба ҳам тасдиқлайди.

Фон Кауфманнинг «тузоқ» маслаҳатига қўра, Петербургга меҳмонга отланган Худоёрхон сафар олдидан яқин таниши бўлмиш мулла Маъруф деган кишига ўзига тегишли Алишер Навоий, Мирзо Бедил ва бошқа улўғларимиз қаламига мансуб нодир китобларни омонат сақлаш учун қолдиради. Бундай китоблар хонлик кутубхонасида қўпроқ бўлган экан. Худоёрхон Шарафиддин Али Яздий «Зафарнома»сининг жаҳонда ягона тўлиқ нусхасини себзорлик таникли маърифатпарвар Муҳиддинхўжа қозига совға қилди, вақти келиб, бу китобдан элимиз баҳраманд бўлишдан умидворман, дейди.

Хулоса қилиб айтиш мумкинки, Худоёрхон сарой кутубхонаси ўз даврида Ўрта Осиёдаги нодир китобларга бой кутубхона бўлгани ҳақидаги фикрни юқоридаги тарихий манбалар исботлаб турибди.

Равшан АБДУЛЛАЕВ,
ҚДПИ талабаси

Ҳикматлар

Қимирлаган қир ошар

Интиланган толе ёр.

Аҳд қилган бахт топар.

Йўл юрган ҳазинага йўлқар.

Бахт қадрига етмагани ташлаб кетади.

Гулни севган тиканга қилайди.

Қўчати ўтқазмасанг — кўчармас, Мақсадни истамасанг — топилмас.

Орау — интилиш ва ҳаракат билан амалга ошади.

Ишончини йўқотган ҳамма нарсани йўқотади.

Ҳар бир баландлик пастдан бошланади.

Одамни боши берк қўчага биров ҳайдаб қирмайди.

Инсоннинг ожив табияти уни минг бир балоларга гирифторм эади.

Саодат йўли китобдан

Ҳаваскорлик халқ театрлари беллашув

ФЕСТИВАЛЬ

Кейинги йилларда юртимизда профессионал театрлар билан бир қаторда ҳаваскорлик театрлари, театр-студиялар ҳам ривожланиб, улар сони йилдан-йилга ортиб бормоқда. Бугунги кунда халқ ижодиётининг муҳим қисми сифатида фаолият юритиб келаётган ҳаваскорлик театрларининг сони 100 дан ортиқни ташкил этса, уларнинг 70 га яқини унвонга эга халқ театрларидир.

Яқинда пойтахтимиздаги Ёш томошабинлар театрида Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятларда фаолият кўрсатаётган ҳаваскорлик халқ театрлари ижодий жамоалари фаолияти билан яқиндан танишиш, ёш истеъодларни кашф этиш мақсадида «Ҳаваскорлик халқ театрларининг республика фестивали» ўтказилди. Фестиваль Ўзбекистон Республикаси Маданият вазири Респубика маданият муассасалари фаолиятини ташкил этиш илмий-методик маркази, Халқаро «Олтин мерос»

хайрия жамоат фонди, Республика «Тасвирий ойна» ижодий уюшмаси ҳамда Ўзбекистон Театр арбоблари уюшмаси билан ҳамкорликда ўтказилди.

— 1914 йилда Ўзбекистонда илк бор театр пардаси очилган эди, — дейди драматург Хайитмат Расул. — Ушанда роль ижро этган актёрлар — ўзбек адабиёти, Ўзбекистон тарихи даргалари бўлмиш ижодкорлар ҳам ҳаваскорлар эди. Бугунги фестиваль иштирокчилари ҳам ўша даргаларнинг йўлини давом эттираётган издошлар, десам асло муболаға бўлмайди. Бироқ бугун ютуқлар билан бир қаторда айрим хато ва камчиликлар ҳам кўзга ташланди. Саҳна асарида асосий мезон мавзунини тўғри танлай билиш, янги сани кашф эта олишдадир. Бугун аксар жамоалар ОАВда қайта-қайта гапирилаётган гиёҳвандлик, одам савдоси, терроризм каби мавзуларни саҳнага олиб чиқиш-

ятлар ва Тошкент шаҳридан 13 та ҳаваскорлик халқ театри жамоаси иштирок этишди. Икки кун мобайнида жамоалар томонидан «Болалик», «Оқ ажал», «Шайтон тамга найрангбоз», «Осмондан танга ёққан кун», «Жаҳолат жари», «Хўм — ўлимга маҳкум» ва бошқа саҳна асарлари намоиш этилди.

Намоиш этилган спектаклларда ватанпарварлик, оила тинчлиги, дўстлик, муҳаббатга садоқат, бунёдкорлик, юрт тинчлиги, халқ фаровонлигини тартиб этиш, порахўрлик, одам савдоси, гиёҳвандликка қарши кураш каби мавзулар устуворлик қилди. Соҳа мутахассислари, профессор ва санъат арбобларидан иборат ҳакамлар ҳайъати жамоаларни мавзу, режисёр маҳорати, актёрлар ижроси ҳамда рассом иши бўйича баҳолашди.

— Бугунги иштирокчилардан жуда мамнунман, — дейди «Энг фаол ёш ижрочи» номинацияси раҳбари, Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳар «Манзур» халқ театри актёри Дониёр Тўлқинов. — Республикаимизнинг барча ҳудудларидан келган театр жамоалари билан яқиндан танишдик. Келажакда мен ҳам ўзбек театр санъати ривожига ўз хиссамни қўпиш ниятидаман.

Ўндан зид номинациялар бўйича мукофотланган жамоалар диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Г.МАЛИКОВА

Хурматли юрдошлар!

«Асака» банки жамоаси

сизларни НАВРЎЗ байрами билан чин дилдан муборакбод этади!

Юртимиз янада обод ва халқимиз ҳаёти бундан-да фаровон бўлсин! Дастурхонлардан қут-барака, турмушингиздан файз аримасин, азиз ватандошлар! Жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин ва салоҳиятга эга бўлган Ватанимиз янада гуллаб-яшнайсин!

Байрам муносабати билан қуйидаги муддатли омонат турларини таклиф этамиз:

миллий валютада:

«ФАОЛ ТАДБИРКОР»

«ҚАДРИЯТ»

«БАРАКАЛИ»

хорижий валютада:

«МАДАД» (АҚШ долларларида)

«ИШОНЧЛИ» (АҚШ долларларида)

«СТАБИЛЬНЫЙ-1» (еврода)

Шу билан бирга, «Асака» банки миллий валютада 22 турда ва хорижий валютада 11 турда, қулай шартларда омонатларни таклиф этади. Омонатларни банкнинг барча филиалида расмийлаштириш мумкин.

Мурожаат учун «Асака» банки бош офиси телефонлари: (0-371) 120-39-81, 120-39-60, 120-39-63.

Филиаллар	Код	Телефон	Филиаллар	Код	Телефон
Тошкент шаҳар филиали	(0-371)	120-83-13	Наманган вилояти филиали	(0-369)	227-15-68
«Автотранспорт» филиали	(0-371)	120-39-95	Навоий вилояти филиали	(0-436)	770-21-29
Шайхонтоҳур филиали	(0-371)	140-39-36	Зарафшон филиали	(0-436)	572-40-14
Юнусобод филиали	(0-371)	221-80-67	Бухоро вилояти филиали	(0-365)	770-05-19
Сергели филиали	(0-371)	257-44-10	Бухоро шаҳар филиали	(0-365)	770-11-27
Тошкент вилояти филиали	(0-371)	120-84-13	Самарқанд вилояти филиали	(0-366)	233-65-47
Андижон вилояти филиали	(0-374)	223-60-74	«Афросиёб» филиали	(0-366)	221-71-78
Асака филиали	(0-374)	233-21-99	Қашқадарё вилояти филиали	(0-375)	221-07-41
«Фарҳад» филиали	(0-374)	226-66-63	Сурхондарё вилояти филиали	(0-376)	770-82-12
Фарғона вилояти филиали	(0-373)	244-39-14	Қорақалпоғистон филиали	(0-361)	770-60-59
Марғилон филиали	(0-373)	237-62-23	Хоразм вилояти филиали	(0-362)	228-14-81
Олтиариқ филиали	(0-373)	432-19-80	Сирдарё вилояти филиали	(0-367)	225-44-03
Қўқон филиали	(0-373)	542-61-01	Жиззах вилояти филиали	(0-372)	226-43-11

Омонатлар Фуқароларнинг банклардаги омонатларини кафолатлаш фонди томонидан кафолатланади.

Сизнинг омонатларингиз:

- солиқлар ва мажбурий тўловлардан озод;
- маълумотлар сир сақланиши тўлиқ кафолатланади;
- эгалик қилиш ҳамда тасарруф этиш ҳуқуқи ўз ихтиёрингизда;
- микдори чекланмаган.

www.asakabank.uz

Хизматлар лицензияланган.

«Асака» банки сармоянгизнинг сақланиши ва қўпайишини кафолатлайди!

HURRIYAT

Бош муҳаррир
Ўқтам МИРЗАЁРОВ

Газета 2007 йил 3 январда Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот агентлигида 0080 — рақам билан рўйхатга олинган.
Ҳажми 4 босма табоқ. Бичими — А-2. Баҳоли келишига нарҳда

Муассис:
Ўзбекистон Журналистлари
ижодий уюшмаси

Ахборот ҳамкорчилиги:
Ўзбекистон
матбуот ва
ахборот агентлиги

Тахририятга келган хатлар
доимий эътиборимизда бўлиб,
улар муаллифларга қайтарилмайди.

Адади: 3440 Буюртма — V-1414

Телефон:
(0-371) 244-32-68, 244-32-88
Тел-факс: (0-371) 244-32-80
Реклама ва маркетинг
бўлими: (0-371) 244-32-91

Топширинг вақти — 20⁰⁰
Топширилади — 18⁰⁰

Индекс: якка
обуначилар ва
ташкilotлар
учун — 233

Манзил: 100129, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
Elektron manzil: info@uzhurriyat.uz; gazhurriyat@mail.ru

Газета тахририят компьютер марказида терилди
ва дизайн Нигора Ташева томонидан саҳифаланди.

Набатчи: Хуршид Марулов

«O'zbekiston» НМИУ босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.

1 2 3 4 5